

KATOWICE

Miasto Ogrodów

Kandydat na Europejską
Stolicę Kultury

2016

[...] natura nigdy nie była zewnętrzna wobec egzystencji społecznej. [...] Dlatego musimy jak najszybciej wyprodukować narrację alternatywną – taką, która nie traktowałaby natury jako odmiennej od ludzkiego świata.

Bruno Latour

Nie ma pewności, że miasta przetrwają, więc podstawowym problemem dotyczącym zrównoważonego rozwoju miast jest przetrwanie samego pojęcia miasta.

Manuel Castells

Aplikacja

w konkursie o tytuł Europejskiej
Stolicy Kultury 2016 – selekcja końcowa

ZMIANY W STOSUNKU DO PIERWSZEJ APLIKACJI

Fragmety tekstu z pierwszej aplikacji złożono kursywą

Najważniejsze dodatkowe informacje i zmiany w stosunku do pierwszej aplikacji
złożono pismem prostym

SPIS TREŚCI

Spis treści znajduje się na wewnętrznym skrzydełku okładki

Jeszcze wyżej, Fred C. Newmeyer, Sam Taylor, Niemcy 1923

I Zagadnienia podstawowe

I Dlaczego miasto pragnie się ubiegać o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury? Jakie byłoby główne wyzwanie związane z przyznaniem tego tytułu? Jakie cele na ten rok wyznacza sobie miasto?

Decyzja o kandydowaniu do miana Europejskiej Stolicy Kultury to zmiana biegu rzeczy w mieście. Podjęta nie aby negocjować to, co było do tej pory, lecz wprawić w ruch miasto, jego przestrzeń i mieszkańców. Miasto kandydat deklaruje, że gruntownie przemyślało swoją rzeczywistość, szanuje tradycję, ale potrzebuje nowego obrazu siebie i nowego języka, jakim publicznie mówi o sobie.

Kandydatura Katowic stała się impulsem do wspólnych działań miast konurbacji na rzecz zmian w regionie. Obchody w 2016 roku będą szansą na to, żeby stał się ważnym ośrodkiem kulturalnym w Europie. Kandydatura jest także zaproszeniem dla Europejczyków do współtworzenia Miasta Ogrodów. Jest odpowiedzią na kryzys tożsamości, z którym mierzą się europejskie miasta. Zachęca do wzięcia odpowiedzialności za najbliższą przestrzeń i współmieszkańców, a także za globalne problemy związane ze środowiskiem. Koncepcja Miasta Ogrodów opiera się na takim ujęciu rzeczywistości, w którym kultura spleta się z naturą i technologią. To także intuicyjny język dyskusji o naszych problemach i potrzebach.

CELE ESK W KATOWICACH

- *Aktywizacja mieszkańców, walka z wszelkiego rodzaju wykluczeniami, tworzenie wspólnoty.*
- *Zmiana w komunikacji miasto – obywatel: dostęp do informacji, tworzenie mechanizmów partycypacji.*
- *Tworzenie nowej przestrzeni publicznej.*
- *Powstrzymanie emigracji, szczególnie młodych i wykształconych osób, poprzez poprawę jakości warunków życia, powiązanie działań edukacyjnych z potrzebami rynku i tworzenie nowych miejsc pracy w sektorze kreatywnym.*
- *Inicjowanie nowych obszarów współpracy środowisk i instytucji kultury (Katowice, metropolia, region, kraj, Europa).*
- *Wspieranie współpracy środowisk biznesu, nauki i kultury.*
- *Stworzenie silnego kulturalnego ośrodka europejskiego.*
- *Włączenie się w dyskusję na temat tożsamości europejskich miast, wypracowanie modelu zrównoważonego rozwoju miasta i metropolii (tzw. odpowiedzialnego miasta).*

2 Jaka jest myśl przewodnia programu, który zostanie zrealizowany w przypadku przyznania miastu tytułu Europejskiej Stolicy Kultury?

Dziewiętnastowieczna wizja miasta-ogrodu Ebenezera Howarda była reakcją na gwałtowny proces industrializacji. Angielski uczyony postawił wówczas kluczowe pytanie: dokąd pójdą ludzie? zaproponował stworzenie miasta łączącego zalety miejskiego i wiejskiego życia, miejsca, w którym można równocześnie pracować, mieszkać i wypoczywać.

Obecnie pytanie brzmi: czy ludzie zechcą pozostać w mieście? Wizja miasta-ogrodu nie straciła na atrakcyjności. Nowe jej odczytanie nie polega jednak na powierzchownym kopiowaniu urbanistycznych rozwiązań, ale na wykreowaniu nowego stylu życia i budowaniu odpowiedzialności za zamieszkiwaną przestrzeń.

Idea Miasta Ogrodów może być rozwiązaniem dla europejskich miast borykających się z dezurbanizacją, fragmentaryzacją przestrzeni miejskiej, a co za tym idzie rozpadem więzi między mieszkańcami. Jednocześnie koncepcja sprzyja myśleniu o mieście jako elemencie globalnego organizmu. Hasło obchodów ma uświadomić mieszkańcom Europy, że ich działania powiązane są ściśle z tym, co dzieje się w innych miejscach globu. Jest więc próbą budowania nowej świadomości, odpowiedzialności za siebie i innych.

Myślenie zbudowane na opozycjach: cywilizacja – natura, sztuka wysoka – kultura masowa oraz sfera duchowa – sfera materialna jest dzisiaj anachroniczne. Z tych powodów Europejczycy potrzebują nowego języka dyskusji o swoich problemach. Koncepcja Miasta Ogrodów inspirowane do świeżego i odważnego spojrzenia na rzeczywistość.

Myśl przewodnia jest więc narracją dla Europy, nowatorską realizacją idei zrównoważonego rozwoju inspirowaną wizją Howarda.

I

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

II

1

2

3

III

1

1.1

1.2

1.3

2

2.1

2.2

2.3

2.4

2.5

2.6

2.7

2.8

IV

1

2

3

V

1

2

VI

VII

1

2

3

3

Co byłoby głównym hasłem obchodów?

Wyobraź sobie miasto, które pobudza wszystkie Twoje zmysły. Wyobraź sobie przestrzeń, w której możesz trafić na miejsca przygotowane z myślą o Tobie. Wyobraź sobie miasto, gdzie ogród jest odmieniany przez wszystkie doznania. Potrafisz to sobie wyobrazić?

Hasło Miasto Ogrodów wzbudza zainteresowanie. Dla mieszkańców regionu i kraju zestawienie postindustrialnych Katowic z ogrodem jest zaskakujące, prowokuje do rozmowy o mieście i jego zapomnianych rolach. Przypomina o idei Ebenezera Howarda i próbie jej realizacji w Giszowcu, dzielnicy Katowic. Pobudza wyobraźnię, odsyła w stronę marzeń o mieście-arkadii, stymuluje do działania. Hasło inspiruje do myślenia o mieście w sposób niebanalny. Nieustannie przeobrażająca się metropolia to żyzny grunt pod nową ideę, przestrzeń otwarta na innowacje.

Figura Miasta Ogrodów stanowi zaproszenie do przebywania w publicznej przestrzeni, a także do wspólnej pracy dla jej rozkwitu. Metafora ogrodu doskonale oddaje harmonię wielu obszarów ludzkiej działalności, łącząc w sobie użyteczność z pięknem. Wskazuje analogie w tworzeniu tak miasta, jak ogrodu: wspólną odpowiedzialność, cierpliwość i dbałość. Ogród to także przestrzeń symboliczna: wyznaczona, ale nie zamknięta, wspólna, lecz dająca możliwość medytacji.

Miasto Ogrodów będzie wzorem dla innych metropolii europejskich poszukujących nowego modelu miejskiego życia.

4 Jaki obszar geograficzny byłby zaangażowany w obchody Europejskiej Stolicy Kultury? Dlaczego właśnie taki?

KATOWICE

Największe miasto metropolii górnośląskiej. Siedziba ważnych instytucji kultury, znaczący ośrodek akademicki i gospodarczy. Katowice dysponują międzynarodowym lotniskiem. Usytuowane na skrzyżowaniu paneuropejskich szlaków drogowych i kolejowych mają dobre połączenie z Warszawą i innymi dużymi miastami. Do Krakowa, Ostrawy i Wrocławia można dojechać w dwie godziny samochodem. Katowice są nie tylko administracyjną stolicą województwa, ale także centrum kulturalnym regionu.

METROPOLIA

Miasto jest ściśle związane z metropolią liczącą ponad 2 miliony mieszkańców. Przejazd autostradą od jej zachodnich do wschodnich krańców zajmuje niespełna pół godziny. Katowice są centralnym punktem na mapie sieci komunikacji publicznej. Działające w metropolii instytucje kultury proponują różnorodną i komplementarną ofertę wydarzeń. Mieszkańców Katowic i okolicznych miast łączy bliskość zamieszkania oraz wspólne dziedzictwo. Miasta te stoją przed podobnymi problemami, które mogą być rozwiązane jedynie dzięki wspólnym działaniom.

DLACZEGO KATOWICE I METROPOLIA?

Wspólnym wysiłkiem, pokazując różnorodność i potencjał regionu, można przełamać stereotyp, który pokazuje Górny Śląsk jako nieatrakcyjne miejsce do zamieszkania. Nowoczesna gospodarka zbudowana jest na sieci połączeń pomiędzy najważniejszymi miastami, które przyciągają najlepiej wykształcone osoby i inwestorów. Liczba powiązań w sieci decyduje o możliwościach i pozycji miasta. Należy więc usprawnić systemy komunikacji i współpracy między ośrodkami metropolii. Łącząc potencjał uczelni, przedsiębiorstw, instytucji i mieszkańców śląskie miasta odegrać mogą znaczącą rolę w rozwoju tej części Europy.

Jednym ze sposobów poprawy funkcjonowania miasta jest integracja usług, która umożliwi lepsze wykorzystanie zasobów. Współpraca regionalnych instytucji kultury przyczyni się do stworzenia atrakcyjnego programu Europejskiej Stolicy Kultury, umożliwiając mieszkańcom i gościom korzystanie z różnorodnej oferty.

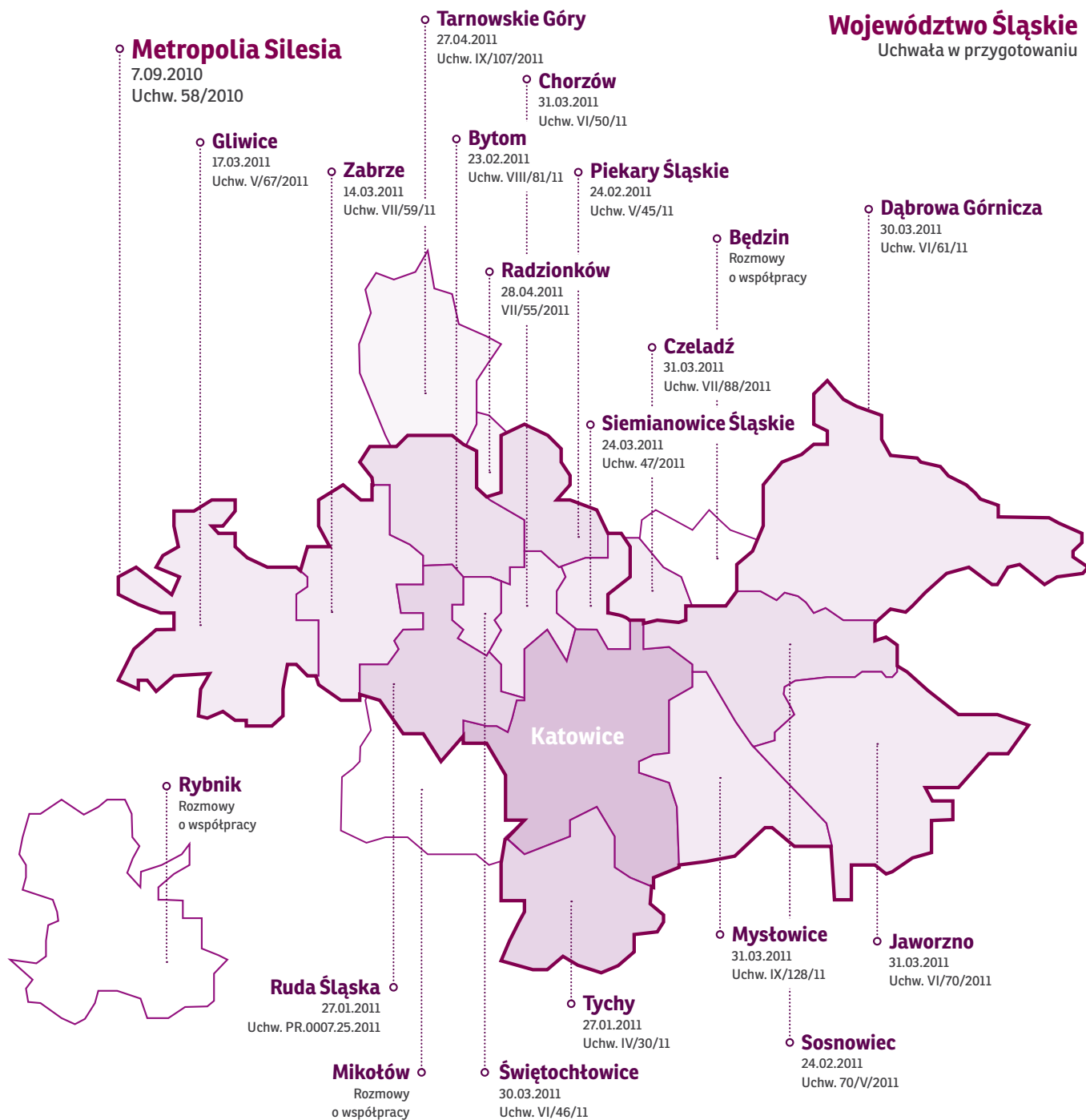
I
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
II
1
2
3
III
1
1.1
1.2
1.3
2
2.1
2.2
2.3
2.4
2.5
2.6
2.7
2.8
IV
1
2
3
V
1
2
VI
VII
1
2
3

WSPÓŁPRACA Z INNYMI MIASTAMI REGIONU, A TAKŻE KRAKOWEM I OSTRAWĄ, ODBYWAĆ SIĘ BĘDZIE NA RÓŻNYCH POZIOMACH

Wydarzenia	Do programu obchodów w 2016 roku włączone zostaną najciekawsze i najbardziej wartościowe wydarzenia organizowane przez instytucje współpracujące z Biurem ESK. Miejscem realizacji przedsięwzięć będą głównie Katowice, choć przewidziano cykl imprez w miastach metropolii. W ten sposób wykorzystany zostanie potencjał regionu.
Promocja	Cykl imprez zorganizowanych w innych miastach konurbacji posłuży do promocji obchodów oraz zostanie wykorzystany do aktywizacji mieszkańców. Ważną rolę będą pełniły Kluby ESK rozsiadane po całym regionie. Staną się one miejscami wydarzeń kulturalnych oraz regularnych spotkań z mieszkańcami, a także punktami informacyjnymi, które ułatwią poruszanie się po metropolii gościom obchodów.
Infrastruktura kulturalna	W miastach sąsiedzkich, często oddalonych o zaledwie kilkanaście minut jazdy od Katowic, znajdują się ważne dla regionu obiekty kulturalne. Są to renomowane, dobrze rozpoznawalne ośrodki, ale również nowe instytucje oraz obiekty poprzemysłowe. W określonych przypadkach, a także w ramach planowanych wspólnie przedsięwzięć, infrastruktura ta będzie wykorzystywana przy realizacji obchodów.
Miejsca noclegowe, baza turystyczna	Okoliczne, dobrze skomunikowane miasta dysponują bazą noclegową, którą udostępnią gościom obchodów. Zwiększy się dzięki temu liczba dostępnych miejsc i różnorodność oferty.
Atrakcje turystyczne i miejsca pamięci	Mimo że obchody będą się odbywać na terenie Katowic, oferta turystyczna dla gości obejmie nie tylko miasto. Bogaty w atrakcje turystyczne region posiada m.in. szlaki turystyki kulturowej, industrialnej, sakralnej czy aktywnej. Do przyjazdu na Górny Śląsk zachęca bliskość popularnego na całym świecie Krakowa, a także niewielka odległość od granicy z Republiką Czeską. W pobliżu Katowic znajdują się również niezwykle istotne dla Europy miejsca pamięci – byłe obozy w Oświęcimiu i Brzezince.
Kraków i Ostrawa	Specjalne miejsce w programie obchodów zajmuje Kraków będący Europejskim Miastem Kultury w 2000 roku, a także Ostrawa, kandydat z ubiegłego roku, jednocześnie miasto partnerskie. Na mocy podpisanych porozumień miasta te będą wspólnie promować kandydaturę Katowic. Atutami są położenie, potencjał turystyczny oraz wspólna infrastruktura, z której korzystają na co dzień mieszkańcy wymienionych miast. Podróż z Katowic do Krakowa trwa godzinę, dzięki nowej autostradzie do roku 2016 w tym samym czasie będzie można dojechać do Ostrawy. Kandydatura Katowic może przyczynić się do stworzenia trójkąta miast, które wspólnie odgrywać będą rolę ważnego ośrodka kulturalnego, naukowego i przemysłowego w tej części Europy.

5

Proszę potwierdzić uzyskanie wsparcia władz lokalnych i regionalnych.

6

W jaki sposób obchody wpisałyby się w długofalowe plany rozwoju kulturalnego miasta lub – w odpowiednich przypadkach – całego regionu?

STRATEGIA ROZWOJU KULTURY KATOWIC 2020+

- Cel strategiczny I** UCZESTNICTWO W KULTURZE – KSZTAŁTOWANIE KOMPETENCJI KULTUROWYCH
- I.1 Zwiększenie grupy twórców i odbiorców kultury; udział grup wykluczonych.
  - I.2 Edukacja kulturalna i regionalna.
  - I.3 Ułatwianie dostępu do korzystania z zasobów dziedzictwa oraz oferty kulturalnej.
  - I.4 Atrakcyjny i skuteczny system informacji kulturalnej.
  - I.5 Rozwijanie współpracy ze szkołami i uczelniami artystycznymi.
- Cel strategiczny II** TWÓRCZE MIASTO – RÓŻNORODNA OFERTA KULTURALNA I AKTYWNE ŚRODOWISKA ARTYSTYCZNE
- II.1 Zwiększenie różnorodności oferty kulturalnej oraz jej zasięgu.
  - II.3 Stwarzanie warunków dla rozwoju przemysłów kreatywnych i wspieranie innowacyjnych projektów artystycznych.
  - II.4 Promocja katowickich artystów i środowisk twórczych.
  - II.5 Współpraca z organizacjami pozarządowymi.
  - II.6 Współdziałanie z innymi podmiotami z sektora kultury – partnerstwo publiczno-prywatne.
  - II.7 Wzbogacenie oferty instytucji kultury oraz wprowadzenie nowoczesnych sposobów zarządzania.
- Cel strategiczny IV** PRZEMIANA SYMBOLICZNO-WIZERUNKOWA – KATOWICE MIASTEM KULTURY
- IV.1 Zwiększenie dostępności przestrzeni publicznej oraz dbałość o jej estetykę.
  - IV.2 Realizacja projektu Miasto Ogrodów.
  - IV.3 Współpraca z innymi miastami, a także działania ponadregionalne w zakresie kultury.

Za monitorowanie strategii odpowiedzialne będzie Biuro ESK.

„KATOWICE 2020” STRATEGIA ROZWOJU MIASTA

- Cele strategiczne**
- *Katowice miastem funkcjonalno-przestrzennej integracji różnorodnych form działalności instytucji kultury, uczelni artystycznych i środowisk twórczych.*
  - *Katowice miastem licznych, dostępnych i dobrze zarządzonych przestrzeni publicznych umożliwiających mieszkańcom atrakcyjne spędzanie wolnego czasu.*
  - *Katowice miastem tworzącym warunki dla zrównoważonego rozwoju całego miasta i wzorcowo zrealizowanej rewitalizacji zdegradowanych dzielnic miejskich.*
  - *Katowice miastem oferującym bogactwo usług kulturalnych i rozrywkowych o wysokich walorach estetycznych, zlokalizowanych w jego przestrzeni centralnej.*
  - *Katowice miastem gwarantującym wszystkim mieszkańcom, w tym osobom wymagającym opieki z tytułu wieku, niepełnosprawności, niedostosowania społeczno-ekonomicznego oraz marginalizacji i wykluczenia, dostęp do usług publicznych odpowiadających współczesnym standardom cywilizacyjnym.*

- Kierunki horyzontalne**
- *Współpraca władz miasta z elitami kulturalnymi, naukowymi i biznesowymi.*
  - *Organizacja i promowanie wspólnych przedsięwzięć miast aglomeracji górnośląskiej.*
  - *Budowanie świadomości metropolitalnej mieszkańców Katowic z zachowaniem korzeni i tradycji kulturalnej regionu.*
  - *Współpraca Katowic z miastami aglomeracji górnośląskiej, Krakowem i Wrocławiem.*

STRATEGIA ROZWOJU GÓRNOŚLĄSKO-ZAGŁĘBIOWSKIEJ METROPOLII SILESIA DO 2025 ROKU

- Wizja**
- *Metropolia Silesia to policentryczny zespół miejski o wysokim kapitale społecznym, pozwalający osiągnąć pełnię życia dzięki atrakcyjnym warunkom pracy i zamieszkania w czystym środowisku, w regionie o nowoczesnej gospodarce, z wysoko rozwiniętymi usługami publicznymi w zakresie nauki, kultury, zdrowia i transportu.*
- Wybrane kierunki rozwoju**
- *Tworzenie klastrów biznesowo-naukowo-kulturalnych.*
  - *Rewitalizacja obszarów śródmiejskich.*
  - *Wielokierunkowa adaptacja terenów przemysłowych oraz obiektów architektury przemysłowej. Stworzenie metropolitalnego systemu terenów aktywnej rekreacji wraz z powiązaniem pieszo-rowerowymi.*
- Promocja zdrowego trybu życia**
- *Tworzenie przyjaznych warunków dla rozwoju inicjatyw obywatelskich, organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej.*
  - *Wzrost liczby placówek Uniwersytetu Trzeciego Wieku.*

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO „ŚLĄSKIE 2020”

Priorytety

- *Województwo śląskie regionem nowej gospodarki kreującym i skutecznie absorbującym technologie.*
- *Województwo śląskie regionem o powszechnej dostępności do regionalnych usług publicznych o wysokim standardzie.*
- *Województwo śląskie znaczącym partnerem kreacji kultury, nauki i przestrzeni europejskiej.*

STRATEGIA ROZWOJU KULTURY W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM NA LATA 2006–2020

Wizja

Województwo śląskie będzie:

- *regionem zróżnicowanym kulturowo, harmonijnie łączącym elementy odmiennych tradycji i tożsamości kulturowych.*
- *regionem, w którym kultura odzwierciedla i kształtuje podstawowe cnoty obywatelskie, takie jak: otwartość, uczciwość, odpowiedzialność, pracowitość, umiejętność społecznej współpracy, wpływając pozytywnie na jakość kapitału społecznego.*
- *regionem, w którym kultura jest istotnym elementem rozwoju gospodarczego, zwiększającym konkurencyjność ekonomiczną województwa, dającym szansę na rozwój społeczno-ekonomiczny, a w efekcie poprawiającym jakość życia jego mieszkańców.*
- *regionem, w którym w sposób innowacyjny wykorzystuje się potencjał twórczy środowiska artystycznego do jakościowej poprawy przestrzeni publicznej, w tym instytucji użyteczności publicznej.*

Cel strategiczny

- *Wzrost kompetencji potrzebnych do uczestnictwa w kulturze (odbiorcy), efektywnego zarządzania kulturą (animatory kultury) i twórczości artystycznej w warunkach gospodarki rynkowej (twórcy).*
- *Wzrost poziomu uczestnictwa w kulturze (biernego – w roli odbiorców treści kulturowych i czynnego – w roli twórców treści kulturowych).*
- *Tworzenie lepszych warunków dla rozwoju środowisk twórczych i wykorzystywania ich kreatywności.*

7 W jakim stopniu zaplanowano nawiązanie współpracy z drugą Europejską Stolicą Kultury?

Wspólnie realizowane projekty

W programie obchodów znajduje się szereg wydarzeń realizowanych w ścisłej współpracy z partnerem hiszpańskim. Dotychczas zawarliśmy porozumienia z dwoma kandydatami: San Sebastian i Saragossą. Niezależnie od tych ustaleń przygotowaliśmy projekty dla jednego z miast, które zostanie stolicą w 2016 roku. Będą one skierowane do przedstawicieli wielu grup społecznych i ludzi w różnym wieku, m.in. uczniów szkół podstawowych czy osób trzeciego wieku. Ponadto istniejące dotychczas w regionie instytucje i przedsięwzięcia objęte patronatem ESK będą miały możliwość rozszerzenia swoich programów o współpracę z Hiszpanią. Pozwoli to na nawiązanie kontaktów na różnych poziomach i zbudowanie platformy długotrwałej współpracy pomiędzy miastami i regionami.

Don Kichot i współpraca z Fundacją Simetrías

W 2015 roku mija 400 lat od opublikowania drugiej części *Don Kichota*, z kolei w 2016 roku będziemy obchodzić czterechsetną rocznicę śmierci Cervantesa. Wydarzenia te są znakomitą okazją do pogłębienia w obu krajach znajomości postaci literackiej głęboko zakorzenionej w kulturze europejskiej, postaci która jest jednak często przedmiotem pospieszonych uproszczeń.

Fundacja Simetrías we współpracy z Biurem ESK będzie zachęcać młodzież obu krajów do tworzenia projektów kulturalnych i artystycznych związanych z postaciami Don Kichota i jego twórcy. Wspólne polsko-hiszpańskie wydarzenia w ramach ESK w 2016 roku pomogą zrozumieć rolę dzieła Cervantesa w myśli i literaturze obu krajów.

Simetrías to międzynarodowa platforma instytucji kulturalnych i społecznych z siedzibą w Toledo. Członkiem m.in. Tool Quiz Network, Anna Link Network, Oracle oraz IETM Network (International Network for Contemporary Arts).

Koordinator w Hiszpanii

Oprócz specjalisty ds. współpracy zagranicznej, bezpośrednio odpowiedzialnego za relacje pomiędzy Katowicami a stolicą hiszpańską, powołany zostanie koordynator w Hiszpanii. Zostanie nim María Ángeles Díaz Vieco, dyrektor międzynarodowej fundacji Simetrías z siedzibą w Toledo, osoba znająca lokalne uwarunkowania, posiadająca sieć kontaktów z miejscowymi instytucjami kultury, organizacjami pozarządowymi i artystami. Będzie ona mogła reprezentować Katowice w czasie rozmów wstępnych z partnerami, a także pomagać w koordynacji realizowanych wspólnie projektów.

Promocja

Współpraca z drugą stolicą obejmować będzie promocję, realizowaną na dwóch głównych poziomach:

- wzajemna promocja w obrębie miast (Hiszpanie reklamują wydarzenia odbywające się w Katowicach i wzajemnie),
- wspólna promocja obchodów oraz idei ESK w innych krajach i poza UE.

Program wymiany Począwszy od 2012 roku uruchomiony zostanie program wizyt roboczych oraz rezydencji dla pracowników Biura ESK i osób pracujących w instytucjach kultury i organizacjach pozarządowych. Program ma na celu wymianę dobrych praktyk, a także nawiązywanie bezpośrednich kontaktów, które zaowocują realizacją wspólnych projektów z partnerem z Hiszpanii. W przyszłości będzie również istniała możliwość rozbudowania programu o przedstawicieli administracji publicznej czy przedsiębiorców działających w sektorze kreatywnym.

Kluby ESK W czasie obchodów w wybranym mieście hiszpańskim powstanie katowicki Klub ESK. Będzie on miejscem wydarzeń artystycznych, ale równocześnie punktem informacyjnym polskiej stolicy, a także miejscem spotkań i promocji śląskiej kultury (muzyki, kuchni, dizajnu). Analogicznie w Katowicach już w 2012 roku otwarty zostanie klub hiszpański.

Tydzień hiszpański Jeden tydzień obchodów ESK w Katowicach latem 2016 roku poświęcony zostanie w całości programowi przygotowanemu przez hiszpańską stolicę kultury. Wydarzenie to będzie nie tylko urozmaicheniem katowickich obchodów, ale również znakomitą promocją idei ESK. W tym samym czasie w Hiszpanii będzie się mógł odbyć tydzień zorganizowany przez Biuro ESK w Katowicach.

Wzmacnianie istniejącej sieci współpracy Poza nawiązywaniem nowych kontaktów z drugą stolicą kultury, Biuro ESK zagospodaruje i poszerzy już istniejącą sieć połączeń między Katowicami a Hiszpanią. Płaszczyzny współpracy, wymiany dobrych praktyk i przepływu informacji to chociażby: program Erasmus, partnerstwo miast i regionów, kooperacja pomiędzy instytucjami kultury, festiwalami czy fundacjami.

POROZUMIENIA DOTYCZĄCE WSPÓŁPRACY Z WYBRANYMI MIASTAMI W HISZPANII

Zaragoza 2016

- Bonjour Tristesse
- Desobediencia
- CAT Centre of Art and Technology
- Zaragoza Digital Orchestra
- Minimagnitudes
- Europe without the Europeans
- T1€
- Silluevesenosmojaeltrombón
- Alfíles y Peonzas
- Casa de la Danza
- BASZ Biennial of Sustainable Architecture of Zaragoza
- De Cartón
- Latin Beats

Katowice 2016

- Street Art Festival
- Biennial of Murals and Graffiti
- Cybergarden
- Urban Gardening
- Hortus Verus
- European Youth Week
- International Puppet Theatre Festival
- International Contemporary Dance Conference and Performance Festival in Bytom
- User Friendly Silesia
- Responsible Design
- Open the Windows

San Sebastian – Katowice

Płasczyzny współpracy

- promocja – z podziałem na obszary zainteresowania: Katowice – Europa Środkowa, San Sebastian – zachód i południe Europy, wspólnie – inne kontynenty
- ewaluacja projektu, wspólne warsztaty i konferencja
- edukacja, wymiana studentów
- przedstawiciele w radach programowych
- program wymiany i szkoleń pracowników instytucji kultury
- projekty z przedsiębiorcami

Wspólnie realizowane projekty

Katowice

- Ogrody Europy, Prywatny Ogród, Rzeźby-ogrody
- Centrum Sztuki Sportu, Sport i propaganda
- Katowicka Olimpiada Sztuki
- Europejski Rok Lalki

San Sebastian

- Thematic Culture Train
- Network of cultural parks

8

Proszę sprecyzować, w jaki sposób obchody będą mogły spełnić każde z wymienionych poniżej kryteriów i podać uzasadnienie w tym zakresie (pytanie to na etapie selekcji końcowej wymaga szczegółowej odpowiedzi).

W JAKI SPOSÓB OBCHODY PRZYCZYNIĄ SIĘ DO UMOCNIEŃ ZWIĄZKÓW MIASTA Z EUROPEJĄ?

Metropolia umocni swoje związki z Europą poprzez szereg przedsięwzięć, które realizowane będą z partnerami zagranicznymi. Miasto Ogrodów zaintryguje Europejczyków i zachęci ich do odwiedzania regionu. Jednak związki te można rozumieć nieco szerzej, jako upowszechnianie systemu edukacji, która dostarcza kluczowych kompetencji potrzebnych do rozwoju społeczności Unii Europejskiej i funkcjonowania w kształtującym się społeczeństwie wiedzy. Katowice, podejmując dyskusję na temat europejskich miast, chcą zaproponować Europie nową narrację, nowy sposób postrzegania i mówienia o rzeczywistości.

1. UMOCNIEŃ WSPÓŁPRACY W KAŻDYM SEKTORZE KULTURY POMIĘDZY PODMIOTAMI Z DZIEDZINY KULTURY, ARTYSTAMI I MIASTAMI Z DANEGO PAŃSTWA CZŁONKOWSKIEGO I INNYCH PAŃSTW CZŁONKOWSKICH.

Inicjowanie nowych obszarów współpracy środowisk i instytucji kultury w wymiarze europejskim jest jednym z głównych celów kandydatury. Program realizowany będzie w ścisłej współpracy z partnerami z innych państw. Wykorzystane zostaną kontakty miejskich i regionalnych instytucji kultury oraz organizacji pozarządowych, a także sieci współpracy międzynarodowej (np. Toolquiz). Jednak najistotniejsze będą nowe kontakty nawiązane podczas realizacji programu. Mechanizm budowania sieci współpracy przedstawiony został w punkcie I 12. Poniżej prezentowane są przykładowe projekty, które realizują postulat „europejskiego wymiaru” obchodów.

Baroque Factory

Program stypendialny dla młodych muzyków z Europy został stworzony w celu przygotowania profesjonalnego barokowego ansamblu. Uczestnicy przedsięwzięcia, posiadający różnorodną tożsamość kulturową i doświadczenia muzyczne, spotkają się w Katowicach, by na nowo odczytywać muzyczną tradycję kontynentu. Barokowa improwizacja, zachowując uniwersalny charakter oraz silne zakorzenienie w przeszłości, oddaje dynamikę i otwartość europejskiej tożsamości.

Uniwersytet Kultury Trzeciego Wieku

Proces starzenia się społeczeństwa jest jednym z największych wyzwań Europy. Celem projektu jest aktywizacja osób trzeciego wieku oraz pokazanie, że dzięki posiadanym umiejętnościom i doświadczeniu stanowią one ważną część kształtującego się społeczeństwa wiedzy.

Uniwersytet zakłada uruchomienie rezydencji artystycznych oraz funkcji profesora wizytującego dla emerytowanych twórców i wykładowców. Będą oni realizować przedsięwzięcia edukacyjne i kulturalne we współpracy z Uniwersytetem Trzeciego Wieku na Śląsku oraz partnerami z innych krajów.

Kamienica Kultury

Jednym z warunków kreatywnej działalności w sferze kultury jest ciągły przepływ osób i idei pomiędzy różnymi ośrodkami. Program wymiany w ramach Kamienicy umożliwi początkującym menedżerom, kuratorom i animatorom kultury odbycie staży w partnerskich instytucjach w Europie. W czasie kilkutygodniowych wyjazdów uczestnicy poznają różne sposoby zarządzania kulturą, zrealizują również własne pomysły wspólnie z poznanymi artystami. Instytucje biorące udział w projekcie stworzą sieć współpracy, a coroczne konferencje i warsztaty organizowane w Katowicach dotyczyć będą nowatorskich modeli realizacji przedsięwzięć edukacyjnych i kulturalnych.

2. PODKREŚLENIE BOGACTWA RÓŻNORODNOŚCI KULTUROWEJ W EUROPIE

Górny Śląsk jest regionem od zawsze otwartym na inne narodowości, religie czy też innowacyjne pomysły. Jego historia to wielowiekowe współzestawianie Żydów, Polaków, Niemców, Czechów. Specyficzne położenie, na przecięciu szlaków komunikacyjnych ośrodków kultury (Pragi, Ołomuńca, Krakowa, Wiednia i Berlina), uczyniło region szczególnie wrażliwym na bodźce zewnętrzne, co zdecydowało o jego kulturowej różnorodności. Wielokulturowość Górnego Śląska jest nie tylko wpisana w tradycję, ale stanowi o jego aktualnym charakterze.

Gościnność

Cykl wydarzeń, których centralnym punktem jest postawa gościnności. Ten wyjątkowy rodzaj otwartości, który zaprasza i nie wyklucza, jest sposobem rozwiązywania problemów wspólczesnej, wielokulturowej Europy. Współpraca może być nawiązana między innymi przez działania związane z kuchnią – przywołujące ideę wspólnoty stołu, różnorodność potraw i obyczajów (Festiwal Cztery Smaki Świata). Podstawowym warunkiem koegzystencji tego co różne w Europie, jest ciągłe otwarcie na świat (Festiwal Open the Windows pokazujący artystów z różnych kontynentów). Równie istotna, szczególnie na starzejącym się kontynencie, jest łączność międzypokoleniowa, będąca tematem Festiwalu Wielu Wieków. Na zakończenie obchodów chcielibyśmy również zaprosić do Katowic przedstawicieli byłych i przyszłych Europejskich Stolic Kultury oraz miast kandydujących do tytułu. Dzielenie się doświadczeniami i wiedzą powinno być fundamentem europejskiej gościnności.

Festiwal Muzyki i Kultury Śródziemnomorskiej EuroMed

Festiwal jest odpowiedzią na bieżące problemy społeczne i sposobem poszukiwania tożsamości w wielokulturowych społeczeństwach. Muzycy z Europy, Azji i Afryki grają razem, a muzyka pełni rolę mediatora pomiędzy różnymi kręgami kulturowymi. EuroMed Music Festival miał do tej pory trzy edycje i odbywał się w trzech miastach Europy Wschodniej i Środkowej: w Budapeszcie (na Węgrzech), w Belgradzie (w Serbii) i w Katowicach (w Polsce). Zesłatoroczny program został włączony do obchodów Międzynarodowego Roku Zbliżenia Kultur UNESCO 2010. W kolejnych latach formuła festiwalu rozszerzona zostanie o inne dziedziny sztuki. Wydarzenia w Katowicach transmitowane będą we wszystkich krajach zaangażowanych w projekt.

Recykling pomysłów i umiejętności

Globalizacja i masowa produkcja towarów nie sprzyja różnorodności kulturowej, zglobalizowanym społecznościom zagraża przerwanie ciągłości tradycji – zanikają cenne umiejętności, giną unikalne zawody. Reakcją na te zjawiska jest wyraźny w XXI wieku wzrost zainteresowania tym,

I
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
II
1
2
3
III
1
1.1
1.2
1.3
2
2.1
2.2
2.3
2.4
2.5
2.6
2.7
2.8
IV
1
2
3
V
1
2
VI
VII
1
2
3

co lokalne i osobliwe. Projekt zakłada stworzenie internetowej bazy praktyk i umiejętności, które straciły znaczenie w kulturze masowej, a mogłyby znaleźć szersze zastosowanie w kształtującym się społeczeństwie postindustrialnym.

Dzięki zaangażowaniu uczestników z wielu krajów (szkół, organizacji pozarządowych, projektantów oraz internautów prowadzących własne badania) inicjatywa pokaże wzajemne wpływy i różnorodność kulturową kontynentu. Jednocześnie będzie posiadała charakter etnograficznych badań terenowych, które staną się źródłem inspiracji dla europejskich projektantów.

Mailing List

Projekt podejmuje zagadnienie wielokulturowości Europy. Motywem przewodnim jest list jako narzędzie komunikacji oraz tekst kultury. W pierwszej kolejności uczestnicy dotrą do prywatnej korespondencji dokumentującej wielokulturowość Śląska. Następnie wykorzystają cyfrowe narzędzia do archiwizacji i przetwarzania danych, by zbadać podobieństwa i różnice między tradycyjnym listem a e-mailem czy esemesem. Istotny będzie współczesny kontekst komunikacji międzykulturowej, pojawiający się wraz z emigracją zarobkową. Nowe narzędzia komunikacji (e-mail, SMS, serwisy społecznościowe) funkcjonują przede wszystkim jako środki nawiązywania i utrzymywania kontaktów międzyludzkich. Wielokulturowość objawia się nie jako zagrożenie dla wspólnoty, lecz ważny element jej tożsamości kształtowanej w procesie komunikacji.

3. UWYPUKLENIE WSPÓLNYCH ASPEKTÓW KULTURY EUROPEJSKIEJ

Odpowiedzialność

Obchody zorientowane są na zagadnienie odpowiedzialności. Jest to motyw przewodni kandydatury, a tym samym znak rozpoznawczy Europy w świecie. Przez odpowiedzialność rozumiemy wspólne działania na rzecz społeczności oraz troskę o środowisko w odpowiedzi na kryzys, który dotyka nie tylko nasz kontynent. Hasło obchodów ma uświadomić mieszkańcom Europy, że ich działania są ściśle powiązane z tym, co dzieje się w innych miejscach globu. Jest więc próbą budowania nowej świadomości i bodźcem do prowadzenia dalekowzrocznej polityki.

Kongres: Odpowiedzialność

Jednym z głównych wydarzeń otwierających obchody w styczniu 2016 roku będzie kongres, na którym spotkają się intelektualiści z całego świata, by dyskutować o wyzwaniach, przed jakimi stoimy w XXI wieku. Tematem przewodnim kongresu będzie humanizm, zespół podstawowych wartości zachodniej kultury, które podlegają przewartościowaniu wraz z rozwojem nauki i technologii oraz zmianami naszej tożsamości.

Ogrody Europy

W różnych dzielnicach miasta powstanie sieć ogrodów, nawiązujących do najbardziej znanych przykładów z historii sztuki europejskiej, takich jak ogród holenderski, włoski czy angielski. Katowickie realizacje wykorzystają historyczny charakter pierwowzorów, nie ograniczając się jednak do naśladownictwa. Pozostaną otwarte na dialog z przestrzenią, a także na interpretacje tworzących je artystów. Poszczególne realizacje towarzyszyć będzie strona internetowa oraz audioprzewodnik zawierający informacje historyczne i ciekawostki dotyczące ogrodów.

**Hiperksiążka dla malucha
– Europejska mapa baśni**

Rozwój technologii cyfrowych sprawia, że tradycyjna książka straciła na popularności jako medium opowiadania historii. Współczesny czytelnik chce kreować literaturę, usłyszeć dźwięki fikcyjnego świata, dotknąć postaci, dosłownie zanurzyć się w odgrywanej rzeczywistości.

Hiperksiążka dla malucha to cykliczny konkurs dla projektantów z Europy połączony z konferencją, warsztatami oraz akcją promującą nowe interpretacje klasycznych europejskich dzieł literackich dla dzieci. W 2016 roku celem konkursu Europejska mapa baśni będzie zebranie i ponowne odczytanie motywów baśniowych funkcjonujących w europejskiej kulturze oraz przeniesienie ich do środowiska mediów elektronicznych. Hipermedia zadbają o pokazanie uniwersalnego charakteru toposów literackich, które staną się zrozumiałe dla dzieci o zróżnicowanym zasobie kompetencji kulturowych i umiejętności poznawczych (przedstawiciele różnych kultur, mniejszości, grup marginalizowanych czy osób z dysfunkcjami).

Do udziału w konkursie zaproszeni zostaną projektanci z całej Europy. Istotnym elementem będzie wypracowanie mechanizmu współpracy pomiędzy projektantami a wydawcami z różnych części kontynentu oraz realizacja najlepszych prac.

9 Miasto i jego obywatele – w jaki sposób miasto przyczyni się do realizacji w ramach obchodów następujących celów

1. WZBUDZENIE ZAINTERESOWANIA I ZAANGAŻOWANIE UCZESTNIKÓW Z EUROPY

- Miasto przyszłości** Katowice w 2016 roku to nie tylko miejsce spektakularnych wydarzeń kulturalnych. To również realizacja wizji metropolii przyszłości. Ogrodom, zaprojektowanym przez najlepszych europejskich artystów, towarzyszyć będą nowomediałne realizacje, które pomogą stworzyć dostępną i atrakcyjną przestrzeń oraz zmienić wizerunek współczesnego miasta.
- Kluby ESK w Europie** W różnych europejskich miastach powstaną Kluby ESK wzorowane na tych, które funkcjonują w Katowicach i miastach metropolii. Będą promowały zarówno Katowice i kulturę regionu, jak również samą ideę Europejskiej Stolicy Kultury. Kluby będą działały we współpracy z miastami i regionami partnerskimi, instytucjami promującymi polską kulturę za granicą, fundacjami oraz partnerami, z którymi realizowane są poszczególne projekty.
- Wolontariat** Biuro ESK we współpracy z organizacjami pozarządowymi z regionu przygotowuje długofalowy program wolontariatu międzynarodowego. Zaproszone osoby będą brały udział w przygotowaniu obchodów ESK, ale również w pracach regionalnych instytucji kultury i organizacji pozarządowych. Rolą Biura ESK stanie się przede wszystkim wspieranie organizacji starających się o środki finansowe na wymianę wolontariuszy, pomoc w poszukiwaniu partnerów zagranicznych oraz promocja projektu.
- Program zostanie zainaugurowany w maju 2011 roku. Do Katowic przyjedzie młodzież z różnych krajów Europy, by dyskutować o idei wolontariatu. W czasie Europejskiego Tygodnia Młodzieży odbędą się m.in. targi wolontariatu oraz otwarte spotkanie dla osób działających w organizacjach pozarządowych w regionie. Wydarzenie da możliwość nawiązania kontaktów z gośćmi z zagranicy. Impreza odbędzie się w ramach Europejskiego Roku Wolontariatu 2011, dzięki wsparciu finansowemu unijnego programu Młodzież w działaniu.
- Gościnne miasto** Gościnność jest nieodłącznym elementem śląskiej kultury, która zawsze otwarta była na przybyszy z zewnątrz, niezależnie od tego czy byli to ludzie poszukujący pracy w okresie I i II rewolucji przemysłowej, czy też osoby przesiedlone ze Wschodu w okresie powojennym. Projekt „Gościnne miasto” nawiązuje do śląskiej tradycji oraz popularnych serwisów internetowych, takich jak couchsurfing.com czy hospitality.com, które gromadzą osoby udostępniające darmowe zakwaterowanie we własnych domach. Dzięki pomocy mieszkańców, wolontariuszy oraz organizacji pozarządowych goście ESK w Katowicach znajdą niedrogie zakwaterowanie i pomoc przewodników po Górnym Śląsku. Biuro ESK przygotowuje stronę internetową oraz system weryfikacji zapewniający wiarygodność dostępnych ofert.

Turystyka Do przyjazdu na Górny Śląsk zachęca atrakcyjny program wydarzeń i turystyczny potencjał regionu, który nie został dotąd odkryty w Europie. Na pierwszy plan wysuwają się oczywiście znakomite zabytki industrialne, pochodzące z pierwszego i drugiego etapu rewolucji przemysłowej, zabytki sakralne oraz ciekawa architektura (przede wszystkim modernizmu). W regionie odbywają się ważne wydarzenia sportowe. W godzinę można dojechać z Katowic w Beskidy lub do Krakowa, niedaleko znajduje się również granica z Republiką Czeską oraz Słowacją.

Projekty Do przyjazdu na Śląsk zachęcać będą przede wszystkim projekty realizowane w ramach obchodów. Są one skierowane do różnych grup odbiorców, nie tylko osób zainteresowanych tzw. sztuką wysoką. Jako przykład postużyć mogą dwa przedsięwzięcia:

Centrum Sztuki Sportu *Działalność tego nowatorskiego w skali Europy ośrodka obejmuje upowszechnianie sztuki sportu, a także badanie i dokumentowanie dziejów sportu oraz opisywanie jego propagandowej funkcji. Centrum zgromadzi materiały o zróżnicowanym charakterze – filmy i kroniki filmowe, nagrania telewizyjne i radiowe, plakaty, fotografie, relacje uczestników. Instytucja stanie się również koordynatorem wielu wydarzeń kulturalnych. Jednym z nich będzie Katowicka Olimpiada Sztuki, zainaugurowana w 2012 roku w stulecie pierwszego Olimpijskiego Konkursu Sztuki i Literatury.*

Szkolne Stolicy Kultury *Konkurs powstanie z myślą o promowaniu idei ESK wśród młodych obywateli Unii Europejskiej. Będą oni ubiegać się o prestiżowy tytuł Szkolnej Stolicy Kultury, realizując własne pomysły we współpracy z rówieśnikami z innych krajów. W pierwszych latach udział w programie wezmą szkoły Katowic i miast w Hiszpanii, które rywalizują o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury 2016. Następnie do udziału w projekcie zaproszeni zostaną uczniowie z pozostałych państw Unii. Przedsięwzięciu towarzyszyć będą warsztaty dotyczące najważniejszych dla społeczności europejskiej zagadnień, jak ekologia czy wielokulturowość. Wymiana międzynarodowa uczniów przyczyni się do tworzenia sieci kontaktów i współpracy pomiędzy europejskimi regionami.*

2. ZAANGAŻOWANIE ŚWIATA KULTURALNEGO I SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO ORAZ MIESZKAŃCÓW MIASTA, JEGO OKOLIC I REGIONU

Zaangażowanie w obchody mieszkańców oraz przedstawicieli różnych środowisk to złożony i długotrwały proces. W pierwszym etapie poprzez prezentacje, spotkania, wydarzenia, promocję, debaty itp. należy wzbudzić zainteresowanie projektem. Kolejnym krokiem jest zarysowanie płaszczyzn współpracy, a następnym włączenie się mieszkańców Katowic i innych miast kołnurbacji w przygotowanie obchodów.

I
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
II
1
2
3
III
1
1.1
1.2
1.3
2
2.1
2.2
2.3
2.4
2.5
2.6
2.7
2.8
IV
1
2
3
V
1
2
VI
VII
1
2
3

Mieszkańcy

Miejszem regularnych spotkań będą Kluby ESK, znajdujące się w najpopularniejszych galeriach, klubach i instytucjach kultury w regionie. We współpracy z radiem studenckim powstanie Studenckie Biuro Projektów wspierające realizację pomysłów studentów (jest ich na Śląsku prawie 200 tysięcy). Do młodzieży szkolnej skierowany jest projekt Młode Grono Kultury. Istotnym elementem programu będą przedsięwzięcia internetowe, które stworzą platformę komunikacji dla mieszkańców. Przykładowo, Śląska Wikimapia umożliwi szybkie organizowanie się w sprawach ważnych dla lokalnej społeczności, a także tworzenie własnych obrazów miasta oraz aglomeracji.

Mieszkańcy włączą się w prace nad zmianą przestrzeni miejskiej. W ramach inauguracji starania miasta o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury w akcji Kwiatowice rozdano kilka tysięcy sadzonek słoneczników. W roku obchodów katowiczanie włączą się do akcji Prywatny Ogród. Balkony, tarasy, dachy i okna domów, osiedlowe skwery oraz prywatne posesje zamienią się w kwitnące miniogrody.

Program ESK zawiera również szereg propozycji edukacyjnych. Jedną z nich jest Muzyczny potłacz. Wspólna gra na instrumentach i śpiew są charakterystyczne dla Górnego Śląska. Kontynuacja bogatej śląskiej tradycji chórów i orkiestr dętych wymaga nowej perspektywy, która nie ogranicza się do wymiaru lokalnego. Stąd odwołanie do najstarszej formy wymiany kultury materialnej i intelektualnej – plemiennych ceremonii potłacz. Projekt będzie cyklem corocznych warsztatów i występów grup lokalnych, krajowych oraz zagranicznych (m.in. z miast partnerskich). Przestrzeń publiczna Katowic stanie się miejscem spotkań, dialogu pomiędzy różnymi tradycjami muzycznymi.

Dzielnice

Działania w ramach ESK będą odbywać się we wszystkich dzielnicach miasta. Specjalne programy przewidziano dla najbardziej zaniedbanych obszarów postindustrialnych. W ramach „Miejskich narracji przestrzennych” każdego roku tworzona będzie unikatowa narracja jednej dzielnicy Katowic. Wykorzystując metodę map mentalnych, dokumentację fotograficzną, dźwiękową i multimedialną, uczestnicy zdefiniują możliwości i problemy dzielnic. Sesje zaangażują nie tylko środowisko architektów, projektantów, socjologów, ale i mieszkańców dzielnic. Społeczne interwencje zrealizowane zostaną w formie flash mobu, gali, jarmarku, gry miejskiej czy happeningu.

W projekcie Wyjdz na plac mieszkańcy wspólnie z wolontariuszami, przedstawicielami parafii, organizacji pozarządowych i przedsiębiorcami opracują plany przemiany własnych podwórek. Organizowane będą przedstawienia, projekcje multimedialne, słuchowiska oraz cykl warsztatów teatralnych Re:definicja. W przedsięwzięcie włączą się również artyści biorący udział w programie rezydencjalnym. Ich zadaniem będzie zaangażowanie lokalnej społeczności do wspólnej pracy nad najbliższym otoczeniem.

Świat kultury

Jednym z głównych celów katowickiej kandydatury jest inicjowanie nowych form współpracy środowisk i instytucji kultury. W proces przygotowania założeń programowych włączeni zostali przedstawiciele organizacji z miast całego regionu. Instytucje, organizacje pozarządowe oraz twórcy współpracują z Biurem ESK oraz składają własne propozycje działań.

W przygotowania obchodów włączone zostaną również katowickie i metropolitalne placówki edukacyjne (przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazjalne oraz ponadgimnazjalne). Program obchodów zakłada realizację kilkudziesięciu projektów edukacyjno-artystycznych dla dzieci i młodzieży.

Szczególnie istotnym elementem będzie współpraca ze szkołami wyższymi w mieście i regionie (46 uczelni). Ważne jest nie tylko wykorzystanie ich potencjału naukowego i intelektualnego, ale również bezpośrednie włączenie w organizację przedsięwzięć (kilkadziesiąt przygotowanych projektów zakłada współpracę ze śląskimi uczelniami).

Przedsiębiorcy

Kolejnym kluczowym zadaniem katowickiej kandydatury jest wspieranie współpracy środowisk biznesu, nauki i kultury. Przewidziano realizację przedsięwzięć, które bezpośrednio wspierają rozwój gospodarki kreatywnej, bądź też skierowane są do przedsiębiorców.

Kluczowym projektem będzie Kamienica Kultury, długofalowy program wsparcia przedsięwzięć z zakresu przemysłu kreatywnego. Zakłada udostępnienie uczestnikom przestrzeni, profesjonalnej opieki organizacyjnej i merytorycznej, a także tworzenie preferencyjnych warunków prowadzenia działalności gospodarczej. Do współpracy z Kamienicą Kultury zaproszeni zostaną lokalni przedsiębiorcy, instytucje oraz samorząd miasta. Ich współdziałanie będzie nowoczesnym połączeniem gospodarki, nauki i kultury, które pozytywnie wpłynie na rozwój Katowic i regionu.

Przewidziano utworzenie m.in. Inkubatora Przedsiębiorczości dla małych i średnich przedsiębiorstw z sektora kultury i sektora kreatywnego. Kamienica będzie inicjować i koordynować współpracę podmiotów lokalnych z partnerami europejskimi. Kontakty z organizacjami prowadzącymi podobne programy pozwolą na integrację grup i instytucji. W ramach wymiany organizowane będą również warsztaty i szkolenia dla osób działających w sektorze kultury.

WŁĄCZENIE MIESZKAŃCÓW I ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W PRZYGOTOWANIE PROGRAMU OBCHODÓW

Opracowany został szereg mechanizmów, które rozbudzą zainteresowanie mieszkańców, instytucji oraz organizacji pozarządowych, a także umożliwią im zaangażowanie się w program.

Cykliczne spotkania z mieszkańcami i przedstawicielami organizacji pozarządowych

Spotkania o otwartej formule (moderowana dyskusja) w popularnych i łatwo dostępnych miejscach na terenie Katowic i innych miast konurbacji. W czasie dyskusji można zadawać pytania osobom odpowiedzialnym za program ESK, a także zgłaszać propozycje i uwagi.

Kluby ESK

Kluby znajdujące się w różnych miejscach konurbacji są miejscami spotkań i dyskusji o ESK, a także punktami informacyjnymi. Można w nich otrzymać program wydarzeń, zgłosić propozycję projektu czy nawiązać kontakt z przedstawicielami Biura ESK. Kluby będą także promowały wolontariat, przyjmując zgłoszenia zainteresowanych osób. Staną się węzłami komunikacji lokalnych społeczności z mieszkańcami konurbacji i Biurem ESK.

Konkursy

- **Otwarty konkurs dla organizacji pozarządowych na wydarzenia w ramach obchodów ESK** realizowany w latach 2012–2016. Rozszerzenie formuły o wymiar regionalny odbędzie się przy udziale Urzędu Marszałkowskiego
- **Konkursy dla mieszkańców:** m.in. dla działkowiczów, na najciekawszy ogród domowy etc.
- **Studenckie Biuro Projektów:** konkurs działający od 2011 roku, umożliwia zdobycie dofinansowania na realizację inicjatyw studenckich
- **Młode Grono Kultury:** projekt edukacyjny dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, połączony z konkursem na realizację najlepszych przedsięwzięć

I
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
II
1
2
3
III
1
1.1
1.2
1.3
2
2.1
2.2
2.3
2.4
2.5
2.6
2.7
2.8
IV
1
2
3
V
1
2
VI
VII
1
2
3

Wolontariat	Program wolontariatu uruchomiony został już w roku 2010. Wolontariusze w różnym wieku angażują się w realizację projektów Biura ESK, ale również w działania najbliższych partnerów kandydatury, m.in. festiwalu muzycznych Off i Tauron Nowa Muzyka. W miarę powstawania Klubów ESK tworzone będą lokalne centra wolontariatu, angażujące wolontariuszy do działań w innych miastach konurbacji. Od 2011 roku organizowane będą cykliczne spotkania przedstawicieli organizacji pozarządowych i wolontariuszy z regionu i krajów europejskich. Pierwsze spotkanie, w ramach Europejskiego Roku Wolontariatu, odbędzie się w maju br. Przygotowywane jest we współpracy ze stowarzyszeniem Regionalne Centrum Wolontariatu z Katowic.
„Zgłoś projekt”	Mieszkańcy, przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz zainteresowane instytucje mogą składać propozycje własnych projektów. W tym celu stworzono uproszczony formularz, który można przestać za pomocą strony internetowej, tradycyjnej poczty lub dostarczyć bezpośrednio do biura albo jednego z Klubów ESK. Po ogłoszeniu wyników konkursu zwycięskie pomysły doczekają się realizacji. Drugim trybem przyjmowania projektów jest bezpośrednie włączenie ich do programu obchodów po pozytywnym zaopiniowaniu przez dyrektora artystycznego i działu programowego.
Współpraca z organizacjami pozarządowymi	Realizacja oddolnych inicjatyw zgłaszanych przez organizacje pozarządowe jest jednym z priorytetów kandydatury, gdyż projekty te w najlepszy sposób odpowiadają na potrzeby mieszkańców. Ważny jest również aspekt finansowy – organizacje mogą ubiegać się o dodatkowe środki w konkursach grantowych oraz tworzyć partnerstwa z innymi podmiotami. Biuro ESK wspiera przedsięwzięcia finansowo, obejmuje patronatami, a także pomaga w nawiązywaniu kontaktów pomiędzy poszczególnymi organizacjami. Obecnie Biuro ESK jest zaangażowane w realizację kilku takich przedsięwzięć, są to m.in. <i>Europejski Tydzień Młodzieży</i> dla wolontariuszy, projekt edukacji medialnej i międzykulturowej <i>Szuflada, pamięć, przestrzeń</i> oraz przewodnik audio po dziedzictwie kultury żydowskiej Górnego Śląska i Zagłębia.
Rada koordynacyjno-programowa	Nowa Rada koordynacyjno-programowa będzie działała społecznie, zostanie powołana w drugiej połowie 2011 roku. Do jej zadań będzie należało opiniowanie przyjmowanych do realizacji projektów, a także konsultacje strategii programowych, promocji i komunikacji społecznej. Celem funkcjonowania Rady jest włączenie do projektu różnych środowisk z regionu, przede wszystkim organizacji pozarządowych, instytucji kultury, a także przedstawicieli biznesu. Jej członkowie staną się pośrednikami w kontaktach pomiędzy Biurem ESK a lokalnymi społecznościami. Skład Rady, w której działać będą przedstawiciele różnych środowisk, gwarantować będzie świeże spojrzenie na projekt, a także otwarcie na nowe grupy odbiorców, sympatyków, wolontariuszy i ekspertów.

3. ZRÓWNOWAŻENIE I INTEGRALNOŚĆ DŁUGOFALOWEGO ROZWOJU KULTURALNEGO I SPOŁECZNEGO MIASTA

Program ESK w Katowicach realizowany jest już od 2011 roku, szczególny nacisk położono nie tylko na zmiany w przestrzeni miejskiej, ale przede wszystkim na działania aktywizujące i integrujące społeczność oraz poprawę jakości warunków życia. Niezwykle istotny element programu stanowi edukacja, dostarczająca wszystkim grupom wiekowym kompetencji niezbędnych do funkcjonowania w społeczeństwie wiedzy. Zaproponowane przedsięwzięcia zmierzają do powiązania działań edukacyjnych z potrzebami rynku pracy, odpowiadają na wymagania nowoczesnej gospodarki, w której kompetencje kulturowe i praca intelektualna odgrywają kluczową rolę. Projekt ma zasięg regionalny, realizowany jest przez specjalnie powołaną instytucję kultury, natomiast jego główne założenia znalazły się w strategii rozwoju kultury w mieście na lata 2020+.

10 W jaki sposób miasto zamierza uzyskać efekt synergii w odniesieniu do wspomaganych przez instytucje europejskie działań w dziedzinie kultury?

Program obchodów jest zgodny z Europejską agendą kultury, wpisuje się także w założenia strategii rozwoju Europa 2020, która definiuje potrzebę zwiększenia innowacyjności UE poprzez edukację, wykorzystanie nowych technologii, działania proekologiczne oraz walkę z wykluczeniami społecznymi. Poniżej wskazujemy poszczególne elementy strategii, z którymi koresponduje koncepcja Miasta Ogrodów.

ZGODNOŚĆ Z EUROPEJSKĄ AGENDĄ KULTURY

II 1 2 3 Cel 1. Propagowanie różnorodności kulturowej i dialogu międzykulturowego

- Podnoszenie świadomości, propagowanie kompetencji międzykulturowych.
- Poprawa warunków mobilności artystów i innych osób zawodowo działających w dziedzinie kultury.
- Osiągnięcie efektu synergii między edukacją a kulturą.
- Rozwijanie kreatywności dzieci i młodzieży poprzez dostęp do kultury.
- Propagowanie cyfryzacji i dostępu on-line do dziedzictwa kulturowego.
- W ramach wyznaczonych powyżej obszarów wspieranie inicjatyw oddolnych we współpracy z organizacjami pozarządowymi.

III 1 1.1 1.2 1.3 2 2.1 2.2 2.3 2.4 2.5 2.6 2.7 2.8 Cel 2. Propagowanie kultury jako katalizatora twórczości

- Pobudzanie kreatywności poprzez tworzenie powiązań między sztuką, nauką a działalnością gospodarczą.
- Wzrost zatrudnienia poprzez wykorzystanie potencjału kultury do wspierania twórczości i innowacji oraz kreowania środowiska sprzyjającego wzrostowi gospodarczemu.
- Wkład kultury w rozwój lokalny i regionalny, ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego, tworzenie infrastruktury kulturalnej i wsparcie usług kulturalnych.
- Wspieranie turystyki, rewitalizacji obszarów miejskich, sektora małych i średnich przedsiębiorstw i rozwoju społeczeństwa informacyjnego.
- Włączenie sektora kulturalnego i twórczego do głównego nurtu strategii rozwoju regionów i miast przy współudziale władz publicznych i przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego.

IV 1 2 3 V VI VII 1 2 3 Cel 3. Propagowanie kultury jako istotnego elementu stosunków międzynarodowych UE

- Kultura jako strategiczny czynnik rozwoju politycznego, społecznego i gospodarczego, zarówno w stosunkach wewnętrznych, jak i na zewnątrz UE (ESK jako ważne narzędzie promocji Unii poza jej granicami, otwarcie na kraje leżące na wschód od UE).

ZGODNOŚĆ ZE STRATEGIĄ EUROPA 2020

Koncepcja Miasta Ogrodów jest zgodna z założeniami strategii Europa 2020. Komisja Europejska podkreśla w niej fundamentalną rolę kultury w długoterminowym rozwoju UE poprzez projekty przewodnie, takie jak:

- Unia innowacji (kreatywna ekologia, innowacje pozatechnologiczne).
- Agenda cyfrowa (umiejętność korzystania z mediów, nowe otoczenie dla twórczości i dostęp do kultury).
- Nowe umiejętności w nowych miejscach pracy (kompetencje międzykulturowe i umiejętności przekrojowe).

W ramach poszczególnych priorytetów można wykazać punkty zbieżne z koncepcją Miasta Ogrodów:

Priorytet 1. Inteligentny rozwój

- Unia innowacji.
- Wspieranie współpracy pomiędzy światem sztuki, nauki i biznesu.
- Mobilna młodzież.
- Edukacja międzykulturowa, tworzenie sieci współpracy międzynarodowej na poziomie szkoły podstawowej, średniej i wyższej.
- Starzejące się społeczeństwo.
- Aktywizacja osób trzeciego wieku, program międzypokoleniowej edukacji medialnej i kulturowej.

Priorytet 2. Zrównoważony rozwój

- Propagowanie świadomego stylu życia i odpowiedzialności za środowisko.

Priorytet 3. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu

- Przedsięwzięcia skierowane do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, program re-witalizacji dzielnic miasta poprzez kulturę, projekty wspólnotowe i edukacyjne.

11

Czy określone elementy programu są skierowane do pewnych grup docelowych (młodzieży, mniejszości itp.)? Proszę wymienić takie elementy zawarte w przewidywanym programie obchodów.

- Dzieci**
- Mała Akademia Architektury
  - Kawiarenka naukowa ESK
  - Festiwal: Katowice Dzieciom / dodatkowe działania w ramach ESK
  - Europejska mapa baśni / warsztaty dla dzieci
  - *Ogród Szkolny – Zielona Klasa*
  - *naturaLIVE*
  - *Śląski Ogród Botaniczny*
  - *Europejski Rok Lalki*
  - *Wy-graj siebie*
  - *Maj Junior Festiwal*
  - *Edukacja plastyczna*
  - *Hiperksiążka dla malucha*
  - *Cybermiasto/Cyberogród*
  - *Akademia Nowych Mediów*

- Młodzież szkolna**
- *Mapa Miejsc Ciekawych*
  - *Europejski Tydzień Młodzieży / warsztaty, targi wolontariatu*
  - *Szuflada, pamięć, przestrzeń / warsztaty*
  - *Digitalizacja dziedzictwa polsko-niemieckiego / warsztaty*
  - *Turniej piłki nożnej / cykl*
  - *Europejski Młodzieżowy Plener Malarski*
  - *SK Street Art Festival / koncerty, murale, warsztaty*
  - *Szkolne Stolice Kultury*
  - *Młode Grono Kultury*
  - *Kamienica Teatralna*
  - *Warsztat słuchania*
  - *Wszystko jazzne!*
  - *Centrum Edukacji Rozwojowej*
  - *Pracownie filmowe*
  - *Mailing List*
  - *Lekcje czytania*
  - *Kroniki Ogrodowe*

- Generacja Trzeciego Wieku**
- *Urban gardening / warsztaty, konferencja, wystawa*
  - *Superogród / projekt angażujący mieszkańców bloku Superjednostka*
  - *Ślązak / działania w przestrzeni miasta, warsztaty kulinarne*
  - *Recykling pomysłów i umiejętności*
  - *Uniwersytet Kultury Trzeciego Wieku*

- *Kamienica Teatralna*
- *Re:definicja*
- *Muzyczny potłacz*
- *Mailing List*
- *Akademia Nowej Piśmienności*
- *Dostępny Śląsk*
- *Akademia Nowych Mediów*
- *Prywatny Ogród*

**Osoby z dysfunkcjami poznawczymi
oraz niepełnosprawne ruchowo**

- *Responsible Design*
- *Dostępny Śląsk*
- *Akademia Nowych Mediów*
- *Hiperksiążka dla malucha*

**Mieszkańcy obszarów zagrożonych
wykluczeniem społecznym**

- *Hortus Conclusus / cykl koncertów*
- *Turniej piłki nożnej / cykl*
- *Miejskie narracje przestrzenne*
- *Land Art*
- *Wydź na plac*
- *Prywatny Ogród*
- *Re:definicja*
- *Cyberosiedle*
- *Muzyczny potłacz*

Kibice

- *Biennale murali*
- *Konkurs graffiti*
- *Centrum Sztuki Sportu*

Przedsiębiorcy

- *Responsible Design*
- *Dostępny Śląsk*
- *Kamienica Kultury*
- *Katoliterat – sieć księgarń*
- *Sieć galerii*

12

Proszę podać, jakiego rodzaju kontakty miasto lub podmiot powołany przez nie w celu organizacji obchodów już zawarło lub zamierza zawrzeć z: podmiotami z dziedziny kultury na terenie miasta, podmiotami z dziedziny kultury spoza miasta, podmiotami z dziedziny kultury z zagranicy.

PROSZĘ WYMIENIĆ KILKA PRZYKŁADÓW PODMIOTÓW, Z KTÓRYMI NAWIĄZANA ZOSTANIE WSPÓŁPRACA I OKREŚLIĆ JEJ CHARAKTER

Tworzenie sieci współpracy, szczególnie w wymiarze międzynarodowym, jest jednym z głównych celów kandydatury Katowic. Charakter kontaktów jest zależny od realizowanego przedsięwzięcia, aczkolwiek kluczowe dla projektu są relacje długoterminowe, nawiązywane na różnych poziomach (współpraca regionu i miast, instytucji, przedstawicieli środowiska kultury etc.). Szczególne znaczenie będą miały kontakty z miastami związanymi z tytułem ESK. Mechanizm konstruowania sieci współpracy pokazany zostanie na przykładzie projektów tworzących platformę programową Cyberogród. Szczegółowy spis nawiązanych i planowanych kontaktów znajduje się w pierwszej aplikacji.

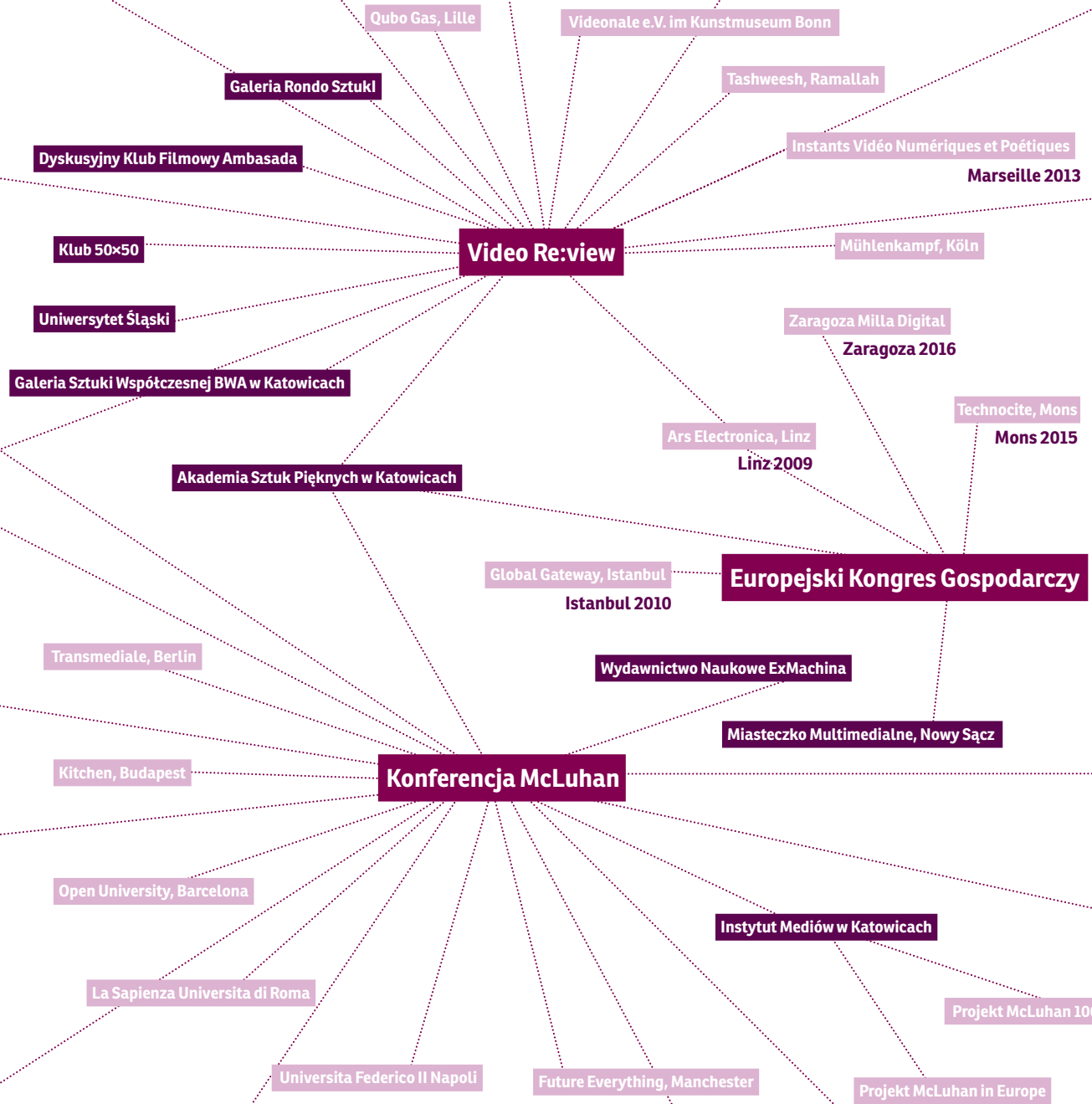
Kontakty	Miasto i region	Kraj	Zagranica
Instytucje kultury i inne	✦ ✦	✦ ✦	✦ ✦
Organizacje pozarządowe	✦ ✦	✦	✦
Samorządy	✦	✦	✦ ✦
Miasta ESK	✦	✦	✦ ✦
Uczelnie	✦ ✦	✦	✦ ✦
Szkoły	✦	✦	✦
Przedsiębiorstwa	✦ ✦	✦	✦ ✦
Artyści	✦ ✦	✦	✦ ✦
Grupy nieformalne	✦	✦	✦ ✦

✦ Kontakty nawiązane w ramach obchodów

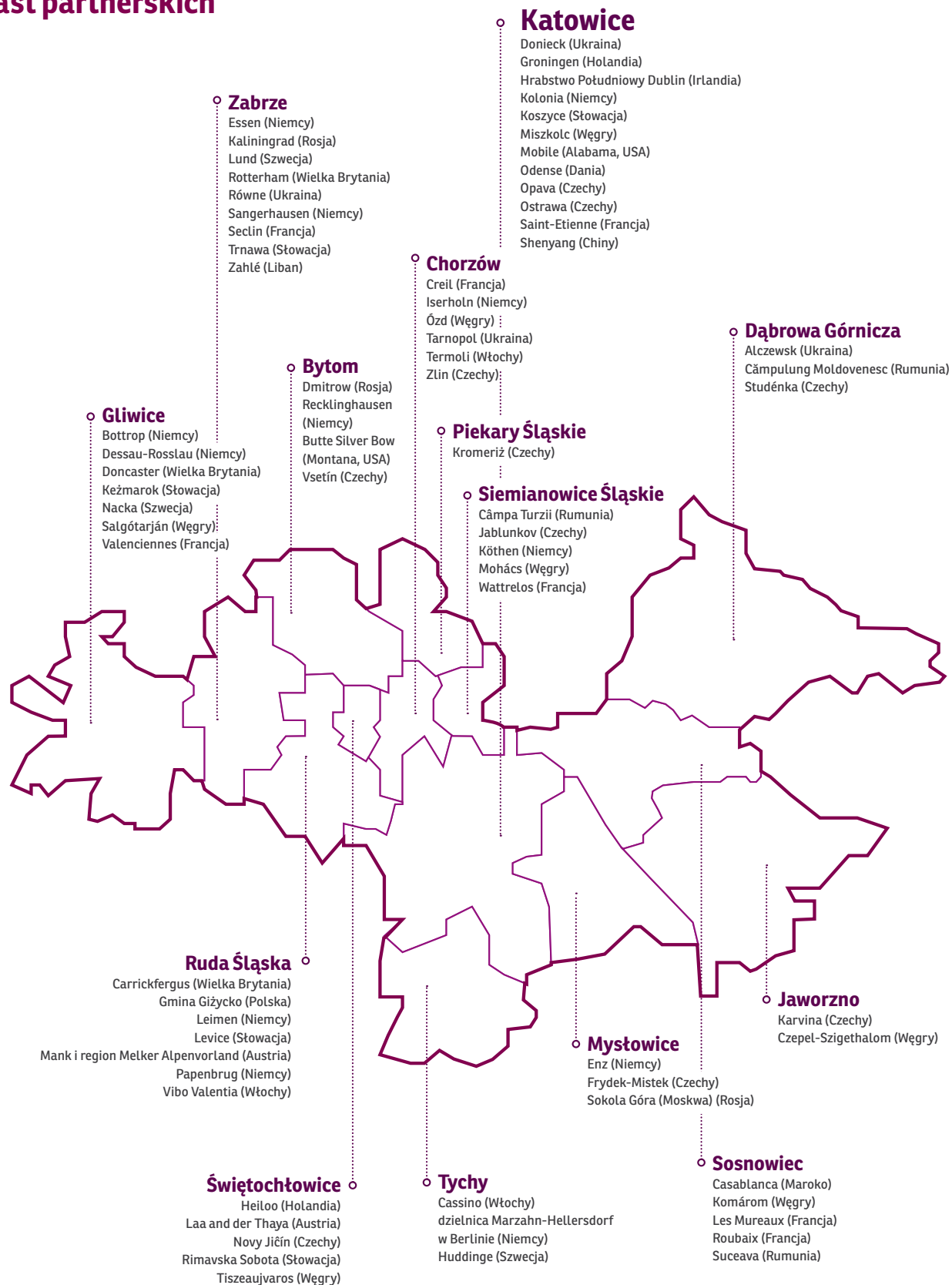
✦ Kontakty nawiązane w ramach platformy programowej Cyberogród

Cyberogród 2011

Sieć miast partnerskich

Nowatorski charakter wynika z przyjętej optyki: całość przedsięwzięcia jest zorientowana nie tylko na korzyści płynące z tytułu ESK dla Katowic, ale na to, co w projekcie może okazać się pożyteczne dla Unii Europejskiej. Idea Miasta Ogrodów jest głosem Katowic w dyskusji o kształcie Europy, a propozycje działań artystycznych, społecznych i edukacyjnych to wcielanie tej koncepcji w życie.

Niezwykle istotny jest dla nas sposób postrzegania rzeczywistości, łączący ściśle kulturę z naturą. Innowacyjność polega nie tyle na zdefiniowaniu bliskiej zależności kultury i natury, które traktowane są zazwyczaj jako osobne światy, co na umiejętności przedstawienia jej w prosty i intuicyjny sposób w postaci narracji o Mieście Ogrodów. Proponujemy pewnego rodzaju wizję miasta i rzeczywistości, która może być zrozumiała i atrakcyjna dla każdego mieszkańca, niezależnie od światopoglądu, wykształcenia czy pozycji społecznej. Jednocześnie jest to próba zmierzenia się z największymi wyzwaniami zachodnich miast: budowaniem odpowiedzialności za środowisko czy przeciwdziałaniem kruszeniu się tożsamości, defragmentacji społeczności i przestrzeni miejskiej.

(NOWA) NARRACJA DLA EUROPY

Miasto Ogrodów jest uniwersalną formułą, która w intuicyjny sposób przedstawia potrzeby nowoczesnych miast. Jest propozycją przełożenia języka polityki na język codzienny. Koncepcja Miasta Ogrodów pozwala mówić, w zrozumiały dla każdego sposób, o polityce zrównoważonego rozwoju, działaniach proekologicznych i dialogu pomiędzy kulturami.

Przywraca miastu jego zapomniane role tworzenia wspólnoty, miejsca zabawy i odpoczynku. Myślenie o mieście jako ogrodzie zmienia perspektywę, w jakiej rozpatrywane są procesy urbanistyczne i społeczne – to lekcja dalekowzroczności.

SILNY OŚRODEK GOSPODARCZY, NAUKOWY I KULTURALNY W EUROPIE ŚRODKOWO-WSCHODNIEJ

Katowice znajdują się w centrum metropolii zamieszkiwanej przez około 2 mln ludzi, posiadającej silną gospodarkę i kilkadziesiąt uczelni wyższych. To jeden z najbardziej atrakcyjnych obszarów inwestycyjnych w kraju. Metropolia jest najlepiej skomunikowanym ośrodkiem w Polsce, z węzłem łączącym autostrady wschód-zachód i północ-południe, kolejną obsługującą ponad 50% transportu w kraju oraz szybkim dostępem do trzech lotnisk w odległości nie większej niż 100 km. W pobliżu znajdują się Kraków, z którym Górny Śląsk łączyły zawsze silne więzy, oraz Ostrawa, miasto partnerskie i kandydat na Europejską Stolicę Kultury w 2015 roku. Nie więcej niż 600 km dzieli Katowice od Berlina, Bratysławy, Budapesztu, Pragi, Warszawy i Wiednia.

U podstaw koncepcji Miasta Ogrodów leży przekonanie, że Katowice nie mogą rozwijać się niezależnie od otaczających je miast. Tworzą one pewnego rodzaju węzeł w sieci miast aglomeracji, regionu oraz innych europejskich ośrodków. Dzięki tytułowi Europejskiej Stolicy Kultury Katowice wraz z sąsiednimi miastami mają szansę stać się głównym ośrodkiem gospodarczym, naukowym i kulturalnym w Europie Środkowo-Wschodniej.

14

Jakie będą w przypadku przyznania miastu tytułu Europejskiej Stolicy Kultury średnio- i długoterminowe skutki obchodów z punktu widzenia społeczności, kultury i samego miasta?

SKUTKI ŚREDNIOTERMINOWE

Społeczność

- *Nowy wizerunek* – mieszkańcy i osoby związane z Katowicami pozytywnie oceniają miasto, mają poczucie, że mogą tu realizować pomysły i marzenia.
- *Współodpowiedzialność i współuczestnictwo* – mieszkańcy rozwiązują problemy, tworząc grupy sąsiedzkie, organizując akcje społeczne, wspomagając działania samorządu i instytucji miejskich.
- *Twórcza energia i przyszłość* – miasto jest otwarte na inicjatywy młodych ludzi.
- *Aktywność osób trzeciego wieku* – osoby te reprezentują tradycyjne wartości regionu: etos ciężkiej pracy, uczciwość, otwartość, umiejętność współpracy – i przekazują je kolejnym pokoleniom.
- *Likwidacja wykluczeń* – grupy dotychczas wykluczone włączają się w życie lokalnych społeczności i miasta, zyskują dostęp do edukacji i kultury.
- *Miasto studentów* – studenci angażują się w sprawy miasta i współtworzą jego klimat.

Kultura

- *Wzrost kompetencji* – mieszkańcy miasta i metropolii współtworzą życie kulturalne miasta.
- *Otwarte instytucje* – ośrodki kultury otwarte na inicjatywy mieszkańców oraz nowe trendy i zjawiska artystyczne.
- *Sieć partnerstw* – instytucje kultury, organizacje pozarządowe oraz lokalni artyści współpracują z partnerami zagranicznymi. Projekty są interdyscyplinarne, angażują ludzi kultury, nauki i biznesu.
- *Katowice – modny ośrodek kulturalny* – miasto przyciąga niezależnych twórców, jest miejscem ciekawych przedsięwzięć artystycznych, atrakcyjnym dla odbiorców z całej Europy.
- *Odkrywanie tradycji* – mieszkańcy znają wielokulturową historię miasta, wzrasta zainteresowanie gwarą śląską.

Miasto

- *Nowa tożsamość* – zmianie ulega stereotypowy wizerunek miasta.
- *Nowa przestrzeń publiczna* – mieszkańcy i goście korzystają z atrakcyjnej przestrzeni miejskiej, która jest wizytówką Katowic.
- *Atmosfera miasta* – miasto tętni życiem, jest różnorodne i otwarte na nowe pomysły.
- *Dostępne miasto* – Katowice są przyjazne dla osób z dysfunkcjami poznawczymi i niepełnosprawnych ruchowo.

SKUTKI DŁUGOTERMINOWE

- Społeczność**
- *Więź z miastem – powstrzymanie odpływu mieszkańców.*
  - *Otwarta społeczność – aktywność obywatelska sprawia, że społeczność jest zintegrowana i otwarta na innych.*
  - *Poczucie metropolitalności – mieszkańcy traktują sąsiednie miasta jako partnerów, a nie konkurentów.*
- Kultura**
- *Nowe podejście do kultury – kultura rozumiana jako aktywność, która wpływa na jakość życia.*
  - *Silny ośrodek kulturalny i artystyczny – konsekwentnie realizowana strategia edukacji oraz rozwój nauki i kultury sprawiają, że Katowice stają się silnym ośrodkiem w Europie Środkowo-Wschodniej.*
- Miasto**
- *Konkurencyjna metropolia – dzięki współpracy z miastami metropolii Katowice konkurują z silnymi ośrodkami globalnej gospodarki. Metropolia przyciąga inwestorów i najlepiej wykształcone osoby.*
  - *Wzór zrównoważonego rozwoju – miasto jest znanym ośrodkiem nowoczesnych technologii, badań naukowych, rozwiązań proekologicznych, czystej energii i transportu.*

Czy władze miejskie mają zamiar złożyć publiczną deklarację intencji w zakresie okresu następującego po roku obchodów?

Tak, ponieważ kandydatura jest traktowana jako okazja do wypracowania mechanizmów rozwoju miasta w najbliższych dziesięcioleciach. Najbardziej istotne projekty będą kontynuowane przez stworzone w tym celu instytucje.

Gwarancję realizacji programu po 2016 roku stanowi strategia rozwoju kultury miasta (2020+), przyjęta w maju 2011 roku, która zbudowana została równolegle do koncepcji Miasta Ogrodów. W kwietniu 2011 powołano niezależną miejską instytucję kultury Katowice 2016 Biuro ESK, zajmującą się realizacją programu.

15

Jak przebiegało opracowanie projektu kandydatury?

Główne założenia programowe przygotowane zostały przez Radę Programową na przełomie 2009 i 2010 roku w postaci trzech dokumentów. Są one wynikiem konsultacji z przedstawicielami uczelni, instytucji, środowisk kultury, organizacji pozarządowych oraz mieszkańcami miasta.

Następnie powołano zespół specjalistów z różnych dziedzin, których celem było doprecyzowanie założeń oraz przygotowanie poszczególnych elementów programu. O składzie zespołu zdecydował dyrektor artystyczny projektu Marek Zieliński. Od marca 2010 roku równolegle działały dwie grupy ekspertów. Jedna z nich pracowała nad częścią projektową, druga nad konstrukcją budżetu, formularzem i opisem inwestycji.

Osoby odpowiedzialne za przygotowanie programu i aplikacji brały udział w różnego rodzaju spotkaniach oraz konferencjach, m.in.:

- Celebrating 25 years of European Capitals of Culture, Bruksela.
- Europejskie Stolice Kultury. Impuls do zmian, Katowice (gośćmi byli przedstawiciele następujących miast: Cuenca, Essen, Lille, Linz, Ostrawa, Pilzno, Toledo, Tuluza).
- European Capitals of Culture beyond 2019, Bruksela.
- Spotkanie polskich miast-kandydatów, Szczecin.
- Warsztaty Cuenca hacia el corazón de Europa, Cuenca.
- Konsultacje z przedstawicielami Biura Ruhr 2010, Katowice.

W tworzeniu koncepcji i programu obchodów odwoływaliśmy się do strategii rozwoju kultury metropolii i regionu, planów rozwoju miasta oraz raportów badawczych. Braliśmy udział w spotkaniach z osobami przygotowującymi powyższe dokumenty, m.in. menedżerami firmy IBM, którzy doradzali Katowicom w 2010 roku w ramach programu Executive Service Corps.

Korzystaliśmy również z pracy studentów prowadzących badania na temat recepcji kandydatury Katowic wśród mieszkańców miasta. Ponadto konsultowaliśmy się z władzami miasta, przedstawicielami różnych środowisk, np. Regionalnej Izby Gospodarczej czy instytucji odpowiadającej za wydatkowanie środków europejskich w regionie.

W czasie spotkań z przedstawicielami tzw. parasoli zrzeszających NGO-sy opracowaliśmy mechanizm współpracy z organizacjami pozarządowymi. Stworzono system zgłaszania pomysłów i projektów przez organizacje oraz osoby prywatne (m.in. poprzez stronę internetową), koordynatorzy odpowiadający za program wydarzeń wzięli udział w kilkudziesięciu spotkaniach z członkami organizacji zgłaszających swoje projekty.

W październiku 2010 roku na stronie internetowej zamieszczony został wniosek aplikacyjny w pliku pdf, natomiast w listopadzie wydrukowano 1200 sztuk. Dokument, rozpowszechniony na terenie miasta i regionu, wywołał dyskusję na temat kierunku rozwoju miasta i stał się inspiracją dla mieszkańców, przedstawicieli instytucji i organizacji pozarządowych, zgłaszających własne propozycje. Wiele postulatów uwzględniliśmy w nowej aplikacji.

Formularz zredagowany i zaprojektowany został przez zespół pracujący przy pierwszej edycji wniosku aplikacyjnego. Redakcję i opracowanie graficzne wniosku zakończono na początku maja 2011 roku.

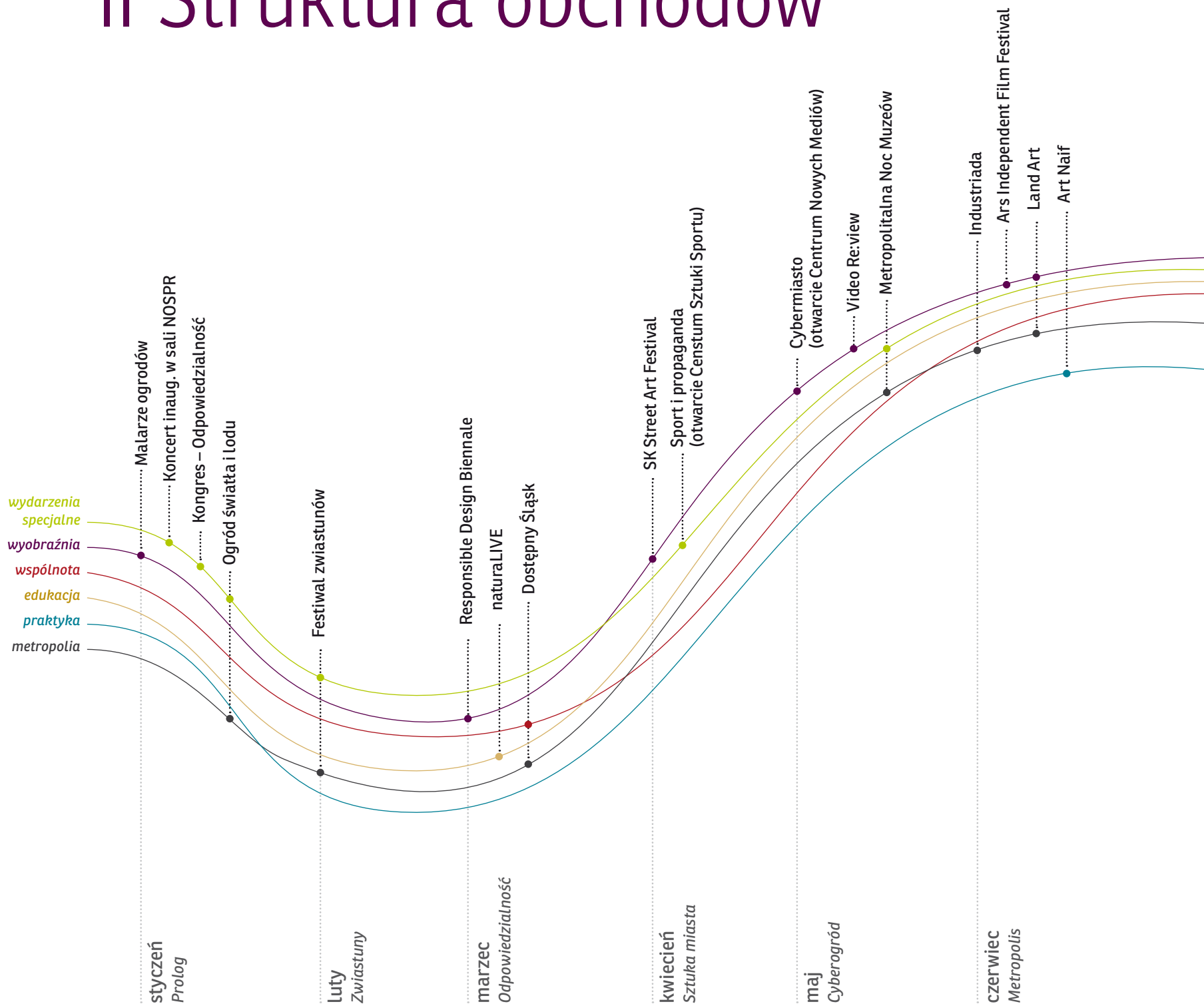

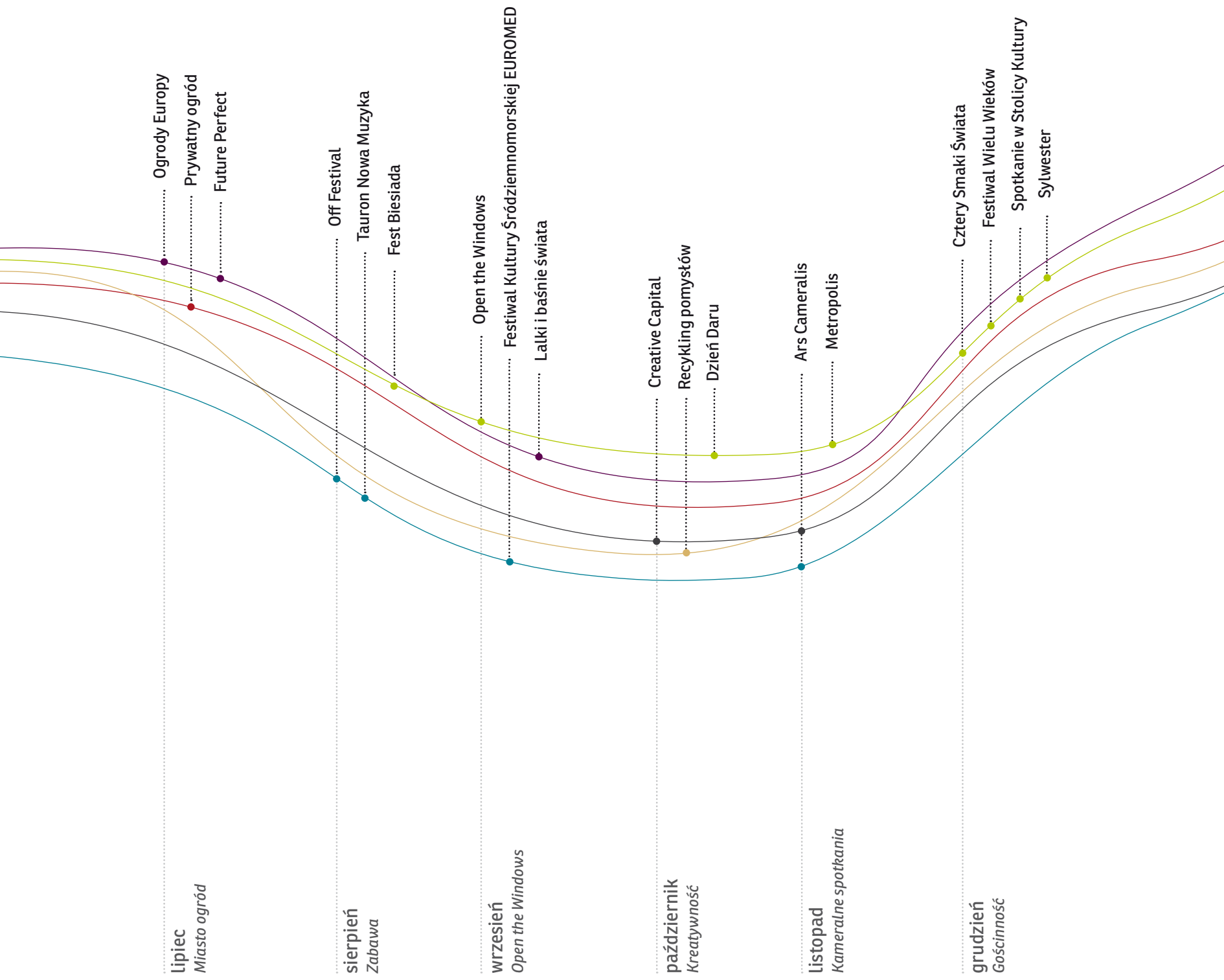

Marzenie jazdy tramwajem, Luis Buñuel, Meksyk 1954

II Struktura obchodów

Lipiec
Miasto ogród

sierpień
Zabawa

wrzesień
Open the Windows

październik
Kreatywność

listopad
Kameralne spotkania

grudzień
Gościnność

Ogrody Europy
Prywatny ogród
Future Perfect

Off Festival
Tauron Nowa Muzyka
Fest Biesiada

Open the Windows
Festiwal Kultury Śródziemnomorskiej EUROMED
Lalki i baśnie świata

Creative Capital
Recykling pomysłów
Dzień Daru

Ars Cameralis
Metropolis

Cztery Smaki Świata
Festiwal Wiele Wieków
Spotkanie w Stolicy Kultury
Sylwester

2 Które z wydarzeń będą miały szczególne znaczenie? W odniesieniu do każdego wydarzenia należy podać następujące informacje: opis wydarzenia / data i miejsce / partnerzy projektu / finansowanie.

STYCZEŃ | PROLOG

Spektakularna inauguracja obchodów i symboliczne otwarcie obiektów tworzących oś kultury w mieście. Wydarzenia pod hasłem „Przetamanie lodów” odbywać się będą w niebanalnych sceneriach nawiązujących do przeszłości i związanych z przyszłością miasta. 2016 rok będzie czasem artystycznych i turystycznych eksploracji sztybów kopalnianych, wież ciśnieni czy cechowni – nieoczywistych przestrzeni miejskich. Impreza inauguracyjna odbędzie się w hali widowiskowo-sportowej Spodek, wizytówce miasta. Transmitowana będzie za pomocą telewizji, radia oraz poprzez kamery internetowe.

PARTNERZY: Concerto Köln | Red Priest Ensemble | Narodowa Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia | AUKSO Orkiestra Kameralna Miasta Tychy

Ogród światła i lodu € 0,5 mln

Symbolem obchodów w regionie będą wieże ciśnieni. Ich synchroniczne podświetlenie w chwili oficjalnego otwarcia uświetni odbywające się wydarzenia w Katowicach i zobrazuje poparcie miast Górnego Śląska. Główna ulica miasta w styczniu zamieniona zostanie w lodowisko. Przy dźwiękach muzyki, w otoczeniu lodowych rzeźb, będzie można podziwiać spektakle świetlne i jeździć na łyżwach. Jedną ze świetlnych atrakcji miasta, nazywanego w latach 70. XX wieku polskim Las Vegas, będzie galeria neonów, witająca gości wjeżdżających na stację kolejową w Katowicach.

Malarze Ogródów € 0,4 mln

Najważniejsze dzieła europejskiego malarstwa zagoszczą na terenach pokopalnianych Nowego Muzeum Śląskiego, którego przestrzenie ekspozycyjne znajdują się pod ziemią. Wystawie będą towarzyszyć warsztaty oraz konkurs dla uczniów na największy obraz świata.

Koncert inauguracyjny w sali NOSPR € 0,1 mln

Koncert otworzy nie tylko obchody Europejskiej Stolicy Kultury, ale także wyjątkową przestrzeń koncertową, jaką będzie nowa siedziba Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia. Aby umożliwić wszystkim mieszkańcom udział w tym niezwykłym wydarzeniu, koncert będzie transmitowany w wybranych przestrzeniach miasta i regionu.

Kongres – Odpowiedzialność € 0,1 mln

Kongres, w czasie którego intelektualiści z całego świata dyskutować będą o wyzwaniach, przed jakimi stoimy w XXI wieku. Jednym z tematów przewodnich będzie humanizm, zespół podstawowych wartości zachodniej kultury, które podlegają przewartościowaniu wraz z rozwojem nauki i technologii.

€ 0,5 mln LUTY | ZWIASTUNY

Luty będzie miesiącem zapowiedzi. Wydarzenia nadchodzących miesięcy zostaną poprzedzone cyklem zwiastunów: koncertów, spektakli, spotkań i warsztatów. Miasto zacznie żyć

zbliżającymi się festiwalami i przedsięwzięciami. W ciągu jednego miesiąca zobaczymy fragmenty tego, co najciekawsze w roku obchodów.

PARTNERZY: Ars Electronica Linz | Transmediale Berlin | ICA – Institut of Contemporary Arts | Ars Poetica, Bratislava | Cine Foundation International | Art Conection Lille

MARZEC | ODPOWIEDZIALNE MIASTO

Katowice szczególnie mocno akcentują kwestię powinności miasta wobec jego mieszkańców i gości. Troska o naturę i jej miejsce w zurbanizowanej przestrzeni, dostępność miasta dla osób niepełnosprawnych – wszystkie te elementy tworzą odpowiedzialne miasto.

PARTNERZY: BASZ Biennial of Sustainable Architecture of Zaragoza | Society for Responsible Design | Design Council London | Design for All Foundation | Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach | Śląski Zamek Sztuki i Przedsiębiorczości | Politechnika Śląska

**Responsible Design
Biennial**
€ 0,5 mln

Międzynarodowe biennale połączone z targami designu będzie największym tego typu przedsięwzięciem w Europie. Celem projektu jest promowanie odpowiedzialnych pod względem ekologicznym i społecznym rozwiązań w różnych dziedzinach projektowania (wzornictwo, projektowanie graficzne, projektowanie informacji, nowe media etc.). Wydarzeniom towarzyszyć będą nowatorskie realizacje projektowe w przestrzeni miasta.

Dostępny Śląsk
€ 0,25 mln

Miasto Ogrodów jest miastem bezpiecznym i przyjaznym, również dla osób starszych czy niepełnosprawnych ruchowo. Dlatego już od 2010 roku w mieście prowadzone są działania zmierzające do przystosowywania publicznych przestrzeni aglomeracji do potrzeb różnych grup osób. Rezultaty wieloletnich badań i realizacji zaprezentowane zostaną w czasie biennale.

naturaLIVE
€ 0,1 mln

Cykl działań edukacyjnych mających na celu zwiększanie świadomości ekologicznej. Konkursy, warsztaty i działania w przestrzeni mają ukazać interesujące sposoby dbania o najbliższe otoczenie. W ramach projektu organizowane będą także akcje „kwiatowej partyzantki” służące wprowadzeniu zieleni do nieoczyszczonych miejsc miasta. NaturaLIVE na trwałe wpisze myśli i działania proekologiczne w pejzaż miasta.

KWIECIEŃ | SZTUKA MIASTA

Miasto to nie tylko przestrzeń życia i pracy, ale także nieustannie zmieniające się dzieło sztuki. W kwietniu na ulicach i budynkach Katowic zagości sztuka ulicy tworzona przez światowej sławy artystów i samych mieszkańców.

PARTNERZY: Fans Together Project | Graffiti-Dortmund Graffiti Community | Federación de Accionistas y Socios del Fútbol Español (FASFE) | Football Supporters Europe Network (FSE) | Fanprojekt Bochum | Akademia Wychowania Fizycznego | Polskie Towarzystwo Naukowe Kultury Fizycznej | Fundacja Sztuki Zewnętrznej

SK Street Art Festival
€ 0,25 mln

Zapoczątkowany w 2011 roku festiwal przyciąga twórców z całej Europy. Dzieje się tak za sprawą potencjału miejsc, które mają do zaoferowania Katowice. Poprzez przemysłowe i niejednorodne, pełne zakamarków miasto, w przeciwieństwie do tradycyjnych, zabytkowych centrów innych ośrodków europejskich, jest doskonałą sceną plastycznych wypowiedzi streetartowców.

Sport i propaganda (otwarcie Centrum Sztuki Sportu) € 0,1 mln

Międzynarodowa konferencja dotycząca związków między sportem a społecznym dyscyplinowaniem towarzyszyć będzie otwarciu Centrum Sztuki Sportu. Ten nowoczesny ośrodek, gromadzący historyczne i współczesne artefakty odwołujące się do sportu, będzie pełnić funkcje centrum badawczego, bazy edukacyjnej, przestrzeni wystawienniczej i konferencyjnej.

MAJ | CYBEROGRÓD

Katowice chcą wykorzystać nowe media do budowania swojej tożsamości. Osiągnięcie tego celu możliwe jest między innymi dzięki wprowadzeniu technologii w przestrzeń miejską. Cyberogród, pod którego znakiem odbywać się będą majowe wydarzenia, nadaje miastu nowy wymiar.

PARTNERZY: Ars Electronica Linz | Technocite Mons | Transmediale Berlin | Zaragoza Milla Digital | Videonale e.V. im Kunstmuseum Bonn | Instants Vidéo Numériques et Poétiques Marseille | Kitchen Budapest | Video-Forum Neuen Berliner Kunstverein | Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach | Instytut Mediów w Katowicach | Politechnika Śląska

Cybermiasto € 0,5 mln

Otwarcie Centrum Nowych Mediów towarzyszyć będzie cykl multimedialnych działań w przestrzeni miasta. Nowomediálny ogród zostanie stworzony przez artystów z całego świata oraz mieszkańców i odwiedzających miasto – poprzez ich udział w warsztatach, flash mobach i performansach. Cyberogród rozkwitnie dzięki sztuce LED, laserowych projekcjach holograficznych 3D, instalacjach interaktywnych i wizualizacjach wyświetlanych w różnych miejscach miasta.

Video Re:view € 0,25 mln

Festiwal prezentuje najciekawsze zjawiska z obszaru sztuki wideo i nowych mediów. Organizowany od 2011 roku we współpracy z najważniejszymi instytucjami w Europie, takimi jak Ars Electronica Linz czy Videonale Bonn, będzie jednym z najistotniejszych wydarzeń artystycznych obchodów. Prace prezentowane będą nie tylko w muzeach i galeriach sztuki, ale również w przestrzeni miasta, na telebimach oraz w witrynach sklepów.

Metropolitalna Noc Muzeów € 0,25 mln

Ze względu na różnicowanie regionu miejscowa realizacja idei Europejskiej Nocy Muzeów będzie świetną okazją, by wspólnie z gośćmi z Europy odkrywać tajemnice śląskich i zagłębiowskich muzeów.

CZERWIEC | METROPOLIS

Miesiąc poświęcony unikalnemu charakterowi i tożsamości regionu. Okazją dla Europejczyków, by doświadczyć śląskiej specyfiki, a dla mieszkańców, by na nowo ją odkrywać. Eksploracja przemysłowych terenów i eksploatacja artystycznych złóż regionu.

PARTNERZY: UNICA (Union Internationale du Cinéma Non Professionnel) | Thessaloniki IFF | Rotterdam IFF | Berli-nale | International Federation of Film Societies | Cine Foundation International | Federacja Dyskusyjnych Klubów Filmowych | European Route of Industrial Heritage (ERIH) | Muzeum Śląskie | Śląskie Centrum Dziedzictwa Kulturowego

Industriada € 0,5 mln

Jedno z najważniejszych wydarzeń kulturalnych województwa. Święto zabytków techniki odbywające się równocześnie w kilkudziesięciu miastach regionu, które tworzą szlak turystyki industrialnej. Koncerty pod ziemią, spektakle teatralne w XIX-wiecznych halach produkcyjnych czy podróże kolejką wąskotorową są znakomitą okazją, by w ciekawy sposób eksplorować przemysłowe przestrzenie regionu.

- Ars Independent Film Festival**
€ 0,25 mln
- Międzynarodowy festiwal kina niezależnego, w ramach którego symultanicznie, w różnych europejskich miastach, będą się odbywać projekcje filmowe. Celem festiwalu – zainaugurowanego w 2011 roku – jest prezentacja europejskiego kina artystycznego oraz promocja idei dyskusyjnych klubów filmowych. Szczególny dobór miejsc projekcji i gości, dyskusje wokół filmów, a także wykorzystanie nowych technologii posłużą przywołaniu ducha dawnych kin studyjnych i wspólnoty, która się wokół nich wytworzyła.
- Land Art**
€ 0,25 mln
- Szereg artystycznych interwencji prezentujących sztukę ziemi. Ich miejscem będą w głównej mierze poprzemysłowe tereny regionu. Zaskakujące realizacje zmienią znane przestrzenie wzbogacając je o nowe, zielone elementy i nadając im wyjątkowy charakter.
- Art Naif**
€ 0,25 mln
- Międzynarodowy festiwal sztuki naiwnej, prezentujący twórczość artystów z najodleglejszych zakątków świata w wyjątkowej postindustrialnej przestrzeni wystawienniczej – Galerii Szyb Wilson. Galeria znajduje się nieopodal perełki architektonicznej Katowic – symbolu industrialnej przeszłości miasta – robotniczego osiedla Nikiszowiec, wybudowanego z czerwonej cegły na początku dwudziestego wieku.

LIPIEC | MIASTO OGRÓD

Wraz z początkiem wakacji miasto zakwitnie ogrodami – europejskimi, znanymi z historii sztuki, jak i mniejszymi – tworzonymi przez mieszkańców. Pragniemy zachęcić katowiczanki i katowiczany do przebywania w przyjaznych i atrakcyjnych przestrzeniach miejskich, ale także do współtworzenia katowickiego Miasta Ogrodów.

PARTNERZY: FOAM Brussels | European Federation for Landscape Architecture | European Federation of Green Roof Associations | Creative Time, New York | Cinema Rif, Tanger | CA – Institut of Contemporary Arts | Instytut Współczesnego Miasta | Polski Związek Działkowców | Stowarzyszenie Ogrodów Działkowych | Ogólnopolskie Stowarzyszenie Twórców Ogrodów | Fundacja Wspierania Inicjatyw Ekologicznych | Śląski Ogród Botaniczny

- Ogrody Europy**
€ 1 mln
- Sieć ogrodów na terenie miasta, odwołujących się do najbardziej znanych przykładów z historii sztuki europejskiej, takich jak ogród holenderski, włoski czy angielski. Katowickie realizacje zachowają ich historyczny charakter, ale nie będą jedynie powieleniem pierwowzorów. Pozostaną otwarte na dialog z przestrzenią, a także na interpretacje artystów. W ogrodach odbywać się będą pikniki i wydarzenia promujące różne kultury Europy.
- Prywatny ogród**
€ 0,1 mln
- Największe społeczne przedsięwzięcie w ramach obchodów. Mieszkańcy regionu tworzyć będą własne ogrody na terenie działek, posesji, jak również na balkonach, tarasach, dachach oraz w wielu innych mniej oczywistych miejscach. Zwiastunem wydarzenia jest projekt Superogród, w ramach którego w czerwcu 2011 roku mieszkańcy ukwiecą ścianę największego budynku w mieście, tzw. superjednostki inspirowanej ideami Le Corbusiera. W mieście powstanie także wertykalny ogród Patrica Blanca.
- Future Perfect**
€ 0,1 mln
- Kolejny projekt w Wojewódzkim Parku Kultury i Wypoczynku będzie podsumowaniem wieloletnich działań artystycznych i badawczych dotyczących nowego stylu życia, który kształtuje się

w opozycji do dwudziestowiecznego modelu pracy i rozrywki. Przedsięwzięcie dotyczy takich zagadnień, jak czas wolny, „śmierć człowieka pracy”, chillout czy dziedzictwo modernizmu. W programie znajdzie się szereg wydarzeń: wystawy, pikniki, koncerty, konferencje oraz rezydencje artystyczne. Głównym wydarzeniem w 2016 roku będzie wystawa prac publicznych zrealizowanych w czasie projektu. W realizację przedsięwzięcia zostaną zaangażowani artyści, kuratorzy i badacze z różnych części Europy.

SIERPIEŃ | ZABAWA

Wakacyjny miesiąc upłynie pod znakiem zabawy podczas znakomitych, rozpoznawalnych w Europie festiwali muzycznych, akcji plenerowych oraz tradycyjnej śląskiej biesiady. Organizowane w roku obchodów wydarzenia stworzą szansę na spędzenie wakacyjnego czasu wolnego w wyjątkowy sposób i w wyjątkowych miejscach.

PARTNERZY: Creative Time, New York | The Diggers, San Francisco | More Music Agency | Fundacja Independent | Wojewódzki Park Kultury i Wypoczynku

Off Festival € 1,1 mln

Najważniejszy festiwal muzyki alternatywnej w kraju, prezentujący każdego roku kilkadziesiąt zespołów z całego świata. Łączy koncerty, warsztaty, spotkania i projekcje filmowe. Odbywa się w Dolinie Trzech Stawów, jednym z największych i najbardziej malowniczych parków w Katowicach.

Tauron Nowa Muzyka € 0,6 mln

Festiwal pokazujący najnowsze trendy we współczesnej muzyce z pogranicza jazzu, elektroniki i tanecznych rytmów. Jego domeną jest niebanalne otoczenie postindustrialne niemal w samym centrum miasta. Zdobywca tytułu Najlepszego Małego Festiwalu w Europie w 2010 roku, przyznanego przez European Festival Awards.

Fest Biesiada € 0,05 mln

Spotkanie z mieszkańcami miasta i regionu oraz z gośćmi z Europy przy ponadkilometrowym, wspólnym stole zastawionym regionalnymi potrawami. Jedzenie przyniesione zostanie przez biesiadników i przygotowane przez katowickie restauracje. Ponadto w punktach gastronomicznych miasta do menu włączone zostaną, na cały rok obchodów, tradycyjne śląskie potrawy. Biesiada odbędzie się w Wojewódzkim Parku Kultury i Wypoczynku, jednym z największych parków miejskich w Europie. Towarzyszyć jej będzie koncert na pobliskim Stadionie Śląskim oraz inne wydarzenia w wesołym miasteczku, ogrodzie zoologicznym i planetarium, które stanowią część parku.

WRZESIEŃ | OPEN THE WINDOWS

€ 0,25 mln

Okno jest ważnym motywem w kulturze i sztuce regionu. Uchylenie okien tradycyjnego śląskiego familoka jest symbolicznym otwarciem Śląska i Europy na świat. Twórczość artystów z różnych kontynentów inspirowane do świeżego spojrzenia na rzeczywistość, pozwala zmienić zastany porządek.

PARTNERZY: CCE Creativity, Culture and Education UK | Res Artis Worldwide Network of Artist Residencies | Creative Time, Nowy York | Worldwide Friends of Punch and Judy | Latin Beats, Zaragoza | Polski Ośrodek Lałkarski POLUNIMA

**Festiwal Kultury
Śródziemnomorskiej
EUROMED**
€ 0,25 mln

Twórcze rozwinięcie działającego festiwalu muzycznego, który pomyślany jest jako wspólne muzykowanie artystów z różnych krajów. W roku obchodów formuła zostanie poszerzona o inne dyscypliny sztuki oraz twórców z miast starających się o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury. Znaczna część festiwalu poświęcona będzie wielokulturowej Hiszpanii.

Lalki i baśnie świata
€ 0,1 mln

Cykl działań dla najmłodszych, ale także dorosłych. Najważniejsze baśnie świata zostaną zaprezentowane przy użyciu lalek. Teatry z całego świata wyjdą na ulice miasta, pokazując adaptacje bardziej i mniej znanych baśni. Działaniom artystycznym będą towarzyszyć warsztaty pracy z lalką dedykowane opiekunom i nauczycielom najmłodszego pokolenia.

PAŹDZIERNIK | KREATYWNOŚĆ

Pod tym hasłem kryje się nie tylko czas pobudzania aktywności mieszkańców i gości obchodów, ale także wzmożona działalność warsztatowa. Październik to czas wymiany: dobrych praktyk, wiedzy i umiejętności.

PARTNERZY: Cologne Commons – Konferenz und Festival für freie Musik | Creative Commons Festival in Spain | Festival of Creativity and Free Culture, Slovenia | Ars Poetica, Bratislava | Wikimedia Foundation | Creative Commons Polska | Fundacja Nowe Media

Creative Capital
€ 0,25 mln

Cykl spotkań, warsztatów i wykładów, których centralnym punktem będzie idea dzielenia się i społecznego tworzenia sztuki. Otwarta dyskusja połączona z warsztatami (m.in. dla programistów, DJ-ów, producentów). Wydarzeniom artystycznym będą towarzyszyć konkursy, które mają pokazać różne sposoby wykorzystania licencji Creative Commons.

Recykling pomysłów
€ 0,1 mln

Projekt zakłada stworzenie internetowej bazy praktyk i umiejętności, które straciły znaczenie w kulturze masowej, a mogłyby znaleźć szersze zastosowanie w kształtującym się społeczeństwie postindustrialnym. Źródłem wiedzy i zapomnianych zdolności są także osoby trzeciego wieku, co sprawia, że przedsięwzięcie zbliża pokolenia.

Dzień Daru
€ 0,1 mln

Darować w języku polskim oznacza nie tylko dawanie, ale także przebaczenie, odpuszczanie win. Darować można także dług. Dzień Daru jest wielką akcją wymiany darów: zarówno przedmiotów materialnych, jak i przekazywanych umiejętności. To nie tylko przedsięwzięcie wspólnotowe, to także zwrócenie uwagi na możliwość recyklingu niepotrzebnych przedmiotów.

LISTOPAD | KAMERALNE SPOTKANIA

W chłodnym listopadzie proponujemy mieszkańcom i gościom wysmakowane wydarzenia w kameralnej atmosferze galerii, klubów i sal koncertowych.

PARTNERZY: White Cube Gallery | Lisson Gallery | ARTIUM Vitoria-Gasteiz | Tonhalle Düsseldorf | Fundacja Imago Mundi | Fundacja Tygodnika Powszechnego

I
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
II
1
2
3

Festiwal Sztuki Kameralnej Ars Cameralis
€ 0,5 mln

„Kameralność” nawiązuje do najważniejszego festiwalu sztuki na Górnym Śląsku – Ars Cameralis, który od lat buduje alternatywną stronę regionu. Jak co roku w listopadzie w Katowicach i pobliskich miastach goście będą nieprzeciętni artyści z całego świata, zaprezentowane zostaną również najciekawsze prace śląskich twórców. Program festiwalu nawiązywał będzie do idei Miasta Ogrodów.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
II
1
2
3

Metropolis
€ 0,4 mln

Zorganizowany przy współpracy wielu środowisk z Polski i z zagranicy cykl spotkań, wystaw i interwencji, mający na celu eksplorację najciekawszych, ale i najbardziej drażniących tematów związanych z miastem. Festiwal będzie składał się z dwóch głównych części. Pierwszy z nich obejmuje spotkania z pisarzami i intelektualistami, drugi dotyczy sztuk wizualnych, przede wszystkim fotografii.

GRUDZIEŃ | GOŚCINNOŚĆ

Kategoria gościnności, zajmująca w myśleniu o współczesnych miastach kluczowe miejsce, będzie przyświecać całemu programowi obchodów, jednak szczególnie ważna będzie w związku z wydarzeniami, które nastąpią z końcem roku. Znakiem otwartości będzie wspólny stół, do którego zaproszeni zostaną goście z całego świata.

PARTNERZY: Third Age Foundation | University of the Third Age | Katowickie Stowarzyszenie na rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia Opoka | Fundacja Rozwoju Ekonomii Społecznej || Euro-Toques International (ETI) | Gładmat Food Festival, Stavanger | World Association of Chefs Societies | Ogólnopolskie Stowarzyszenie Szefów Kuchni i Cukierników | Fundacja Klub Szefów Kuchni

1
1.1
1.2
1.3
2
2.1
2.2
2.3
2.4
2.5
2.6
2.7
2.8
IV
1
2
3
V
1
2
VI
VII
1
2
3

Cztery Smaki Świata
€ 0,2 mln

Projekt, dzięki któremu możliwe będą podróże po świecie za pośrednictwem smaków tradycyjnej kuchni poszczególnych krajów. Biesiadam towarzyszyć będą pomniejsze degustacje potraw czy warsztaty kulinarne prowadzone przez szefów kuchni z całego świata.

Festiwal Wielu Wieków
€ 0,1 mln

Cykl spotkań i warsztatów, a także międzynarodowa konferencja dotycząca perspektyw edukacji i aktywizacji osób trzeciego wieku.

Spotkanie w Stolicy Kultury
€ 0,15 mln

Zaproszeni przedstawiciele miast kandydatów, byłych oraz obecnych ESK spotkają się, by wymienić doświadczenia związane z przygotowaniem do obchodów i zastanowić się wspólnie nad rolą kultury w rozwoju miast.

Sylwester w Spodku
€ 0,1 mln

Wielka, wieńcząca rok obchodów impreza, na którą składać się będą koncerty, performanse i wspólne świętowanie. Główne wydarzenia odbędą się w charakterystycznej sali widowiskowej w centrum miasta o kształcie latającego spodka.

3 W jaki sposób miasto dokona selekcji projektów/impresz, które znajdą się w programie obchodów?

Aby zagwarantować otwartość i przejrzystość reguł w tworzeniu programu, nie wprowadzając jednocześnie zbyt wielu procedur, które mogłyby ograniczyć efektywność pracy Biura ESK, przewidziane zostały różne tryby przyjmowania projektów do realizacji.

1. Otwarty konkurs ofert funkcjonujący w latach 2012-2016: organizacje pozarządowe, inne instytucje (możliwe, że równoległe funkcjonować będzie podobny konkurs prowadzony przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego).
2. Inne konkursy: studenci (Studenckie Biuro Projektów), uczniowie (Młode Grono Kultury), mieszkańcy (Prywatny ogród, Wyjdź na plac) etc.
3. Zgłoszenie projektu przy użyciu formularza – decyzja dyrektora artystycznego, w porozumieniu z działem programowym, o przyjęciu do realizacji.
4. Zgłoszenie miasta partnerskiego: ocena zgodności z koncepcją Miasta Ogrodów przez dział programowy.

Powyższy mechanizm gwarantuje otwarcie na różne grupy społeczne, organizacje pozarządowe oraz instytucje kultury. Poszczególne tryby podejmowania decyzji różnią się w zależności od grupy docelowej, wysokości dofinansowania oraz, co istotne, stopnia trudności przygotowania zgłoszenia (od maksymalnie uproszczonych konkursów dla mieszkańców do standardowych procedur obowiązujących instytucje kultury).

Wszystkie propozycje, niezależnie od trybu zgłoszenia, oceniane będą pod względem zgodności z założeniami programowymi zdefiniowanymi we wniosku aplikacyjnym i innych dokumentach programowych.

Stodkie życie, Federico Fellini, Francja/Włochy 1960

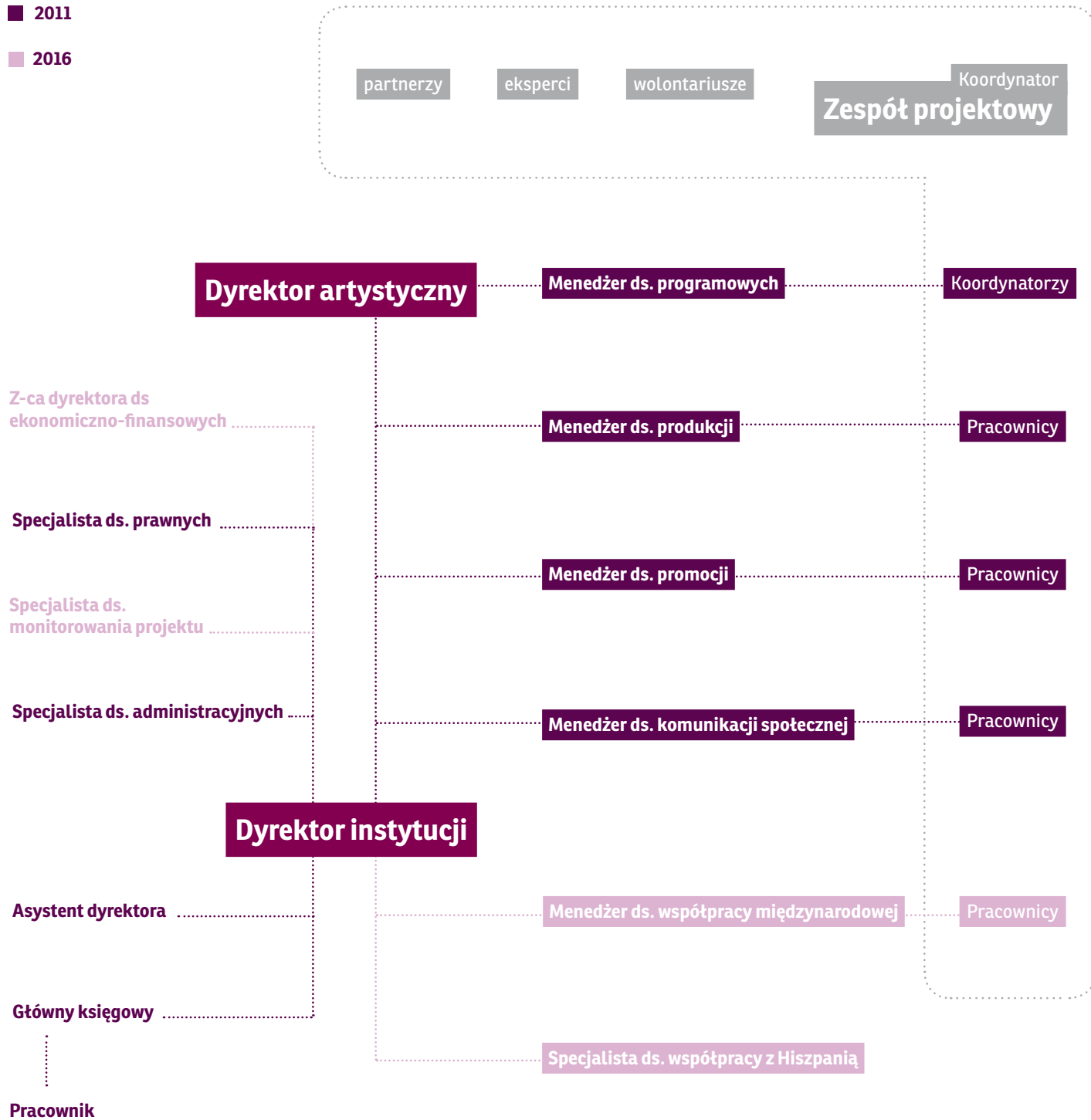
III Organizacja i finansowanie

1.1 Jaką formę organizacyjną przewidziano dla podmiotu, który zajmował się będzie organizacją i wdrażaniem projektu? Jakie będą jego związki formalne z władzami miasta?

II	Forma prawna i związki formalne z władzami miasta	Katowice 2016 Biuro ESK jest samorządową instytucją kultury, jej związki z miastem wynikają z „Ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej”. Statut instytucji znajduje się na ostatnich stronach niniejszego wniosku aplikacyjnego.
III	Zespoły zadaniowe	Ze względu na specyfikę przedsięwzięcia, przede wszystkim dużą liczbę partnerstw i różnorodność działań, struktura organizacyjna instytucji ma charakter macierzowy. Do realizacji poszczególnych projektów powoływane są grupy projektowe. Ich skład różni się w zależności od potrzeb i charakteru danego wydarzenia. Na czele zespołu projektowego stoi koordynator, jednoosobowo odpowiedzialny za realizację zadania. Rozwiązanie to gwarantuje dużą elastyczność w tworzeniu zespołu, umożliwiając czasowe angażowanie do projektu ekspertów, członków instytucji partnerskich czy wolontariuszy.
	System zarządzania	<p>W 2011 roku przygotowany zostanie plan zarządzania programem, począwszy od wyszczególnienia najważniejszych procesów, przez opracowanie procedur, instrukcji i bardziej szczegółowych narzędzi (formularzy, arkuszy).</p> <p>Szczególne uwagi zostaną zwrócone na:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ system raportowania – centralna baza danych na temat zaawansowania poszczególnych projektów, łącznie z danymi finansowymi, ■ centralny system identyfikacji ryzyka i budowania planów awaryjnych (tzw. planów B) oraz innych narzędzi zarządzania ryzykiem (unikanie, minimalizowanie, przeniesienie), ■ księgowość – rozbudowany system kont analitycznych (pozabilansowych), umożliwiających śledzenie wykonania budżetu projektu. <p>System zarządzania będzie zintegrowany z systemem kontroli i oceny programu. Rozwiązanie to umożliwi dostosowanie struktury do bieżących wymagań, zapewni regularny mechanizm wymiany doświadczeń oraz analizy przyczyn sukcesów i porażek przedsięwzięcia.</p>
VI	Program szkoleń	Biorąc pod uwagę specyfikę projektu oraz długi okres realizacji, utworzony zostanie specjalny program szkoleń dla pracowników Biura ESK oraz innych osób zaangażowanych w realizację

■ 2011

■ 2016

obchodów. Będzie on obejmował zagadnienia związane z zarządzaniem projektem, z uwzględnieniem specyfiki zarządzania przedsięwzięciami kulturalnymi, projektami finansowanymi przy udziale środków publicznych oraz w konsorcjach międzysektorowych. Ważnym elementem programu będą wizyty w zagranicznych instytucjach, a także spotkania z osobami realizującymi projekt ESK w poprzednich latach. Program będzie wdrażany we współpracy z partnerem z Hiszpanii.

PRACOWNICY

Marek Zieliński
Dyrektor artystyczny

Twórca hasła i idei Miasta Ogrodów. Absolwent Uniwersytetu Śląskiego, od 1994 dyrektor Ars Cameralis Silesiae Superioris, wojewódzkiej samorządowej instytucji kultury, która organizuje różnorodne imprezy artystyczne, głównie na terenie Górnego Śląska. Jej najważniejszym przedsięwzięciem jest coroczny, interdyscyplinarny festiwal sztuki kameralnej Ars Cameralis. Autor programów prezentacji kultury województwa śląskiego za granicą, m.in. w Nadrenii Północnej-Westfalii, Bratysławie, Moskwie oraz na EXPO w Hanowerze i Saragossie.

Piotr Zaczowski
Dyrektor instytucji

Absolwent Uniwersytetu Śląskiego, kulturoznawca. Nauczyciel dziennikarstwa i wiedzy o kulturze. Pracował jako koordynator pracy artystycznej w Teatrze Śląskim. Współpracował z wieloma tytułami prasowymi i rozgłośniami radiowymi. Był kierownik literacki Teatru Rozrywki w Chorzowie i Teatru Dzieci Zagłębia w Będzinie, autor książek, redaktor kilkunastu wydawnictw artystycznych.

Karol Piekarski
Menedżer ds. programowych

Absolwent Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, kulturoznawca, przygotowuje doktorat na temat zmian w kulturze związanych z rozwojem nowych mediów. Realizował międzynarodowe projekty naukowe, społeczne i artystyczne. Jako członek organizacji pozarządowej prowadzi przedsięwzięcia promujące wielokulturowe dziedzictwo Górnego Śląska.

Aleksandra Matuszczyk
Menedżer ds. produkcji

Absolwentka Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, kulturoznawca. Ukończyła studia podyplomowe w zakresie public relations. Była kierownik Działu Promocji i Reklamy w Górnośląskim Centrum Kultury. Współorganizowała festiwale (m.in. Festiwalu Filmów Kultowych, Letni Ogród Teatralny) oraz koncerty (m.in. cykl Jazz i okolice). Jest inicjatorką i organizatorką spotkań dotyczących estetyki i kultury Kody kultury.

Mirostaw Rusecki
Menedżer ds. promocji

Absolwent filozofii, studiował na Uniwersytecie Śląskim. Specjalista ds. marketingu i public relations. Pracował jako rzecznik prasowy instytucji kultury (Teatr Śląski, Gliwicki Teatr Muzyczny, Teatr Dzieci Zagłębia), a także uczelni (Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach). Autor strategii promocyjnych i informacyjnych wielu festiwali i wydarzeń kulturalnych.

Anna Ochlińska
Menedżer ds. komunikacji społecznej

Absolwentka Uniwersytetu Śląskiego, kulturoznawca. W latach 2005–2011 pracowała w Wydziale Kultury, Sportu i Rekreacji Urzędu Miasta w Rudzie Śląskiej, gdzie zajmowała się m.in. organizacją miejskich imprez kulturalnych (m.in. House Summer Session, Międzynarodowy Festiwal Orkiestr Dętych).

María Ángeles Díaz Vieco
*Specjalista ds. współpracy
z Hiszpanią*

Dyrektor Międzynarodowej Fundacji Simetrías, zajmującej się planowaniem i zarządzaniem projektami współpracy międzynarodowej w dziedzinie kultury i gospodarki kreatywnej z krajami i regionami Europy, Afryki i Ameryki Południowej. Wcześniej dyrektor ds. kultury i akcji społecznych w Zgromadzeniu Regionu Kastylii – La Manchy. Była senator i poseł tego regionu.

BAZA EKSPERTÓW

Ranga i skala projektu, a także różnorodność podejmowanych działań wymagają czasowego zaangażowania grupy ekspertów z różnych dziedzin: ds. programowych (m.in. osoby przygotowujące program obchodów), ds. zarządzania, ds. współpracy ze stolicą w Hiszpanii etc.

Wybrani eksperci:

Stanisław Ruksza

Historyk sztuki, kurator wystaw, autor tekstów o sztuce współczesnej. Od 2006 związany z Centrum Sztuki Współczesnej Kronika w Bytomiu, od 2008 jej dyrektor artystyczny, członek zespołu „Krytyki Politycznej”. Kurator szeregu wystaw (m.in. *Katolicy* w Kronice, *Alternatif* turystik czyli uśmiech z destrukcją w tle, *Muzeum Historii Nienaturalnej*, *Alfabet Kroniki* w Berlinie), a także rezydent m.in. apexart w Nowym Jorku.

Przemysław Sottysik

Student Uniwersytetu Śląskiego na kierunku kulturoznawstwo. W latach 2008–2010 szef redakcji kulturalnej Radia Egida. Prezes Stowarzyszenia Polskie Forum Edukacji Europejskiej, twórca i organizator Dyskusyjnego Klubu Filmowego Ambasada. Organizator 6. edycji Festiwalu Filmów Niezależnych kilOFF, pomysłodawca i koordynator Międzynarodowego Festiwalu Filmowego Ars Independent Katowice.

Marta Piastowska

Absolwentka Uniwersytetu Śląskiego, romanistka. Zajmuje się realizacją międzynarodowych projektów kulturalnych. Koordynator projektu międzyregionalnego TOOL QUIZ. Z Biurem ESK współpracuje przy poszukiwaniu partnerów hiszpańskich i realizacji wydarzeń promujących kandydaturę (konferencja *Europejskie Stolice Kultury. Impuls do zmian*, *Miasto marzeń*, instalacja *Dreamers*, wystawa i spektakl Carlosa Saury, koncert Woody'ego Allena).

Jan Oslisło

Absolwent Uniwersytetu Śląskiego, kulturoznawca, pasjonat muzyki dawnej, dziennikarz muzyczny, publicysta. Menedżer kultury, doświadczenie w zarządzaniu projektami kulturalnymi zdobywał na Śląsku, w Brukseli, Wiedniu, Wenecji. Pracował w Dziale Współpracy Międzynarodowej Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach. Współpracuje przy organizacji Festiwalu Muzyki Improwizowanej JAZ (Zabrze).

Gwendolenn Sharp

Magister literatury porównawczej (UQAM, Kanada). Ukończyła studia podyplomowe z dziedziny literatury i cywilizacji oraz w dziedzinie stosunków międzynarodowych i współpracy międzykulturowej na uniwersytetach francuskich. Pracowała przy organizacji imprez sportowych. Współpracuje z Biurem ESK przy organizacji imprez i konferencji, autorka projektu „Ogród zamknięty” – cyklu koncertów w więzieniach na Śląsku.

I
1
2
3 **Damian Włosek** Student Uniwersytetu Śląskiego na kierunku kulturoznawstwo, w latach 2007–2010 redaktor działu kultury w radiu studenckim EGIDA. Autor audycji poświęconych kinematografii i muzyce jazzowej. Twórca Dyskusyjnego Klubu Filmowego Ambasada, koordynator 6. edycji Festiwalu Filmów Niezależnych kilOFF. Pomysłodawca i organizator Międzynarodowego Festiwalu Filmowego Ars Independent Katowice.

4
5
6
7
8
9 **Anita Skwara** Absolwentka Uniwersytetu Śląskiego, polonistka, w latach 1985–2009 pracownik Zakładu Filmoznawstwa i Wiedzy o Mediach UŚ, w 1995 uzyskała tytuł doktora nauk humanistycznych w Instytucie Literatury Polskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Od 1994 członek Koła Piśmiennictwa Filmowego w Stowarzyszeniu Filmowców Polskich. Dyrektor artystyczna Międzynarodowego Festiwalu Filmowego REGIOFUN.

ORGANY DORADCZE

Rada koordynacyjno-programowa

10
11
12
13
14
15 Rada koordynacyjno-programowa zostanie powołana w drugiej połowie 2011 roku i będzie działała społecznie. Do jej zadań będzie należało opiniowanie przyjmowanych do realizacji projektów, a także konsultacje strategii programowych, promocji i komunikacji społecznej. Celem funkcjonowania Rady jest włączenie do projektu przedstawicieli różnych środowisk z regionu, przede wszystkim organizacji pozarządowych, instytucji kultury, a także przedstawicieli biznesu. Jej członkowie staną się pośrednikami w kontaktach pomiędzy Biurem ESK a lokalnymi społecznościami. Różnorodny skład Rady gwarantować będzie świeże spojrzenie na projekt, a także otwarcie na nowe grupy odbiorców, sympatyków, wolontariuszy i ekspertów.

Rada medialna ESK

1
2
3
III
1
1.1
1.2
1.3
2
2.1
2.2
2.3
2.4
2.5
2.6
2.7
2.8 W skład rady wchodzi przedstawiciele najważniejszych mediów działających w regionie. Pełni ona funkcję doradczą w tworzeniu polityki informacyjnej przedsięwzięcia. W wymiarze lokalnym Rada przyczynia się do angażowania w obchody mieszkańców regionu. Pełni również istotną funkcję w promocji wydarzenia poza Polską. Znaczna liczba lokalnych mediów jest bowiem częścią dużych koncernów medialnych. Wykorzystując ich możliwości i kontakty, udaje się budować sieć informacyjną projektu na terenie Europy. Rada odgrywa ważną rolę w uruchomieniu programu warsztatów i wizyt w regionie zagranicznych dziennikarzy.

Skład Rady medialnej ESK:

- Dariusz Kortko – Redaktor Naczelny Katowickiej Redakcji „Gazety Wyborczej”
  - Zenon Nowak – Prezes Oddziału Polskapersse Prasa Śląska, wydawcy m.in. „Dziennika Zachodniego”
  - Tomasz Ciesielski – Szef Oddziału TVN24 Katowice
  - Marek Sygacz – Telewizja Polsat Oddział Katowice
  - Jerzy Nachel – Dyrektor, Redaktor Naczelny Telewizji Polskiej Katowice
  - Jacek Tomaszewski – Lider MMSilesia.pl
  - Jacek Filus – Członek Zarządu ds. Programowych, Redaktor Naczelny Polskiego Radia Katowice
  - Piotr Czakański – Wiceprezes Prezes Zarządu Radia eM, Prezes Grupy eM Media
- IV
1
2
3
V
1
2
VI
VII
1
2
3

1.2 W jaki sposób koordynowane będą działania na szczeblu lokalnym i regionalnym w przypadku zaangażowania w obchody okolic miasta?

Menedżer ds. komunikacji społecznej	Od kwietnia 2011 w Biurze ESK pracuje osoba odpowiedzialna za współpracę z miastami konkurencji. Do jej zadań należą kontakty z przedstawicielami urzędów miast, metropolii i Urzędu Marszałkowskiego, a także z organizacjami pozarządowymi regionu. Menedżer koordynuje działanie Klubów ESK, zajmuje się także organizacją i promocją wydarzeń oraz budowaniem społeczności skupionych wokół ESK w miastach regionu.
Koordynatorzy	Wspierają działania realizowane we współpracy z poszczególnymi miastami regionu. Biorą udział w spotkaniach z urzędnikami i mieszkańcami. Odpowiadają za animowanie działań w regionalnych Klubach ESK w ścisłej współpracy z lokalnymi środowiskami kultury.
Zespół zadaniowy	Grupa będzie składać się z przedstawicieli poszczególnych miast, Metropolii Silesia oraz Urzędu Marszałkowskiego delegowanych do koordynacji działań związanych z realizacją programu. W czasie roboczych spotkań wybrane osoby reprezentujące miasta/institucje będą ustalać szczegóły współpracy. Częstotliwość spotkań dopasowana będzie do potrzeb.
Kluby ESK	Kluby odgrywać będą niezwykle istotną rolę w koordynacji wydarzeń między organizacjami pozarządowymi, wolontariuszami a mieszkańcami. Staną się centrum informacyjnym kandydatury, miejscem zgłaszania projektów oraz spotkań z przedstawicielami Biura ESK. Zbudowane wokół działających instytucji będą gromadzić lokalne społeczności zaangażowane w obchody ESK.

I

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

II

1

2

3

III

1

1.1

1.2

1.3

2

2.1

2.2

2.3

2.4

2.5

2.6

2.7

2.8

IV

1

2

3

V

1

2

VI

VII

1

2

3

1.3

Jakie przewidziano kryteria i sposób wyboru kierownika artystycznego obchodów? Jacy kandydaci będą bra- ni pod uwagę? Kiedy osoba ta zostanie wyznaczona? Jaki będzie zakres jej działań?

Od momentu rozpoczęcia starań o tytuł ESK decyzję dotyczące programu obchodów podejmuje Marek Zieliński, autor koncepcji Miasta Ogrodów. O wyborze na stanowisko zdecydowały wiedza i kompetencje kandydata, odważna i oryginalna wizja rozwoju miasta i obchodów ESK, a także duże doświadczenie w organizacji wydarzeń artystycznych na najwyższym światowym poziomie, jakie zdobył jako dyrektor instytucji kultury Ars Cameralis Silesiae Superioris w czasie kilkunastoletniej działalności.

W nowej miejskiej instytucji kultury Katowice 2016 Biuro ESK Marek Zieliński pełni funkcję dyrektora artystycznego od 1 maja 2011 roku:

- obecny dyrektor artystyczny jest autorem koncepcji Miasta Ogrodów,
- dotychczasowe rezultaty pokazują, że wywiązuje się on dobrze z powierzonych obowiązków,
- niezależność dyrektora artystycznego jest warunkiem powodzenia przedsięwzięcia (na co wskazuje m.in. raport Palmera i rekomendacja Komisji Selekcyjnej).

Dyrektor artystyczny dysponuje autonomią w zakresie realizacji programu obchodów i doboru zespołu.

2.1

Ile wynosiły środki budżetowe przeznaczane przez miasto na kulturę w ciągu ostatnich pięciu lat?

Rok	Środki budżetowe	Wydatki bieżące	Wydatki majątkowe
2007	€ 7 842 015	€ 6 995 560	€ 846 455
2008	€ 9 793 490	€ 7 926 792	€ 1 866 699
2009	€12 910 095	€ 8 533 525	€ 4 376 570
2010	€ 17 984 679	€ 10 639 841	€ 7 344 838
2011	€ 45 405 199	€ 11 519 518	€ 33 885 681

2.2 Proszę przedstawić ogólną strukturę budżetu dla projektu Europejska Stolica Kultury (tj. środki przeznaczone na realizację projektu) poprzez wypełnienie poniższej tabeli.

	Wydatki na działalność (OPEX)	Wydatki na działalność (OPEX)	Wydatki inwestycyjne (CAPEX)	Wydatki inwestycyjne (CAPEX)
Budżet projektu ESK	€ 40 590 000	6,72%	€ 563 875 221	93,28%

W przypadku, gdy miasto planuje sfinansować projekt ESK z rocznego budżetu, proszę wskazać kwotę w nim przeznaczoną na działalność kulturalną od roku złożenia aplikacji do roku ESK łącznie: **€ 26 369 850**.

	Z sektora publicznego	Z sektora publicznego	Z sektora prywatnego	Z sektora prywatnego
Budżet projektu ESK	€ 602 465 221	99,67%	€ 2 000 000	0,33%

DOCHÓD Z SEKTORA PUBLICZNEGO

Rząd Krajowy	—	—	—
Miasto	€ 420 137 660	69,74%	zapewniona
Region	€ 20 611 038	3,42%	zapewniona
Region	€ 9 415 000	1,56%	planowana
UE	€ 152 301 523	25,28%	planowana
Inne	—	—	—

Szczegółowe informacje w punkcie 2.5.

2.3 Proszę wyjaśnić budżet operacyjny projektu ESK, wypełniając tabele poniżej.

ŁĄCZNE WYDATKI NA DZIAŁALNOŚĆ						
	Wydatki programowe	Wydatki programowe	Promocja i marketing	Promocja i marketing	Wynagrodzenia, koszty ogólne, administracja	Wynagrodzenia, koszty ogólne, administracja
€ 40 590 000	€ 29 355 000	72%	€ 4 829 000	12%	€ 4 406 000	11%

PLANOWANY HARMONOGRAM PONOSZENIA WYDATKÓW NA DZIAŁALNOŚĆ						
	Wydatki programowe	Wydatki programowe	Promocja i marketing	Promocja i marketing	Wynagrodzenia, koszty ogólne, administracja	Wynagrodzenia, koszty ogólne, administracja
2011	€ 2 692 500	79,42%	€ 334 000	9,85%	€ 363 500	10,72%
2012	€ 3 267 500	79,89%	€ 384 000	9,39%	€ 438 500	10,72%
2013	€ 3 267 500	79,89%	€ 384 000	9,39%	€ 438 500	10,72%
2014	€ 3 780 000	80,17%	€ 434 000	9,20%	€ 501 000	10,63%
2015	€ 3 873 750	78,81%	€ 446 500	9,08%	€ 594 750	12,10%
Rok ESK	€ 12 473 750	71,73%	€ 2 846 500	16,37%	€ 2 069 750	11,90%
2017	—	—	—	—	—	—
później	—	—	—	—	—	—

2.4 Łączne wydatki inwestycyjne.

RAZEM WYDATKI INWESTYCYJNE (bez udziałów i akcji)	€ 563 875 220
W tym m.in:	
Tworzenie nowej infrastruktury lub ulepszanie istniejących obiektów (włącznie z muzeami, galeriami, teatrami, salami koncertowymi, centrami sztuki itp.)	€ 297 890 072
Rewitalizacja miasta (remonty placów, ogrodów, ulic, zagospodarowanie przestrzeni miejskiej)	€ 18 165 569
Infrastruktura (inwestycje w zakresie metra, stacji kolejowych, stoczni, dróg itp.)	€ 168 003 063

Harmonogram wydatkowania środków znajduje się w punkcie 2.7b

2.5 Czy podmioty zarządzające finansami publicznymi (miasto, region, państwo) podjęły już decyzję w zakresie wsparcia finansowego dla projektu? Jeśli nie, to kiedy to nastąpi?

Przedstawiony budżet jest wiarygodny, posiada ostrożne założenia i znajduje odzwierciedlenie w planach i deklaracjach miasta oraz województwa. W zestawieniu z pierwszą aplikacją obrazuje postępy w pracy nad projektem. Kwota przeznaczona na realizację obchodów zostanie w kolejnych latach powiększona o wkład miast z regionu popierających kandydaturę, środki pozyskane po 2013 roku z funduszy strukturalnych UE oraz dotacje w ramach konkursów grantowych ogłaszanych przez fundacje i inne podmioty.

Decyzje dotyczące finansowania projektu zawarte są w następujących dokumentach:

MIASTO

Uchwała Nr V/30/11 Rady Miasta Katowice z dnia 31 stycznia 2011 w sprawie: Wieloletnie przedsięwzięcia inwestycyjne - wydatki bieżące na projekty współfinansowane z funduszy strukturalnych oraz innych środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej. Załącznik nr 3a.

Uchwała Nr V/30/11 Rady Miasta Katowice z dnia 31 stycznia 2011 w sprawie: Wieloletnie przedsięwzięcia inwestycyjne. Załącznik nr 4.

Uchwała Nr V/30/11 Rady Miasta Katowice z dnia 31 stycznia 2011 w sprawie: Wieloletnie przedsięwzięcia inwestycyjne - wydatki bieżące na programy uchwalone przez Radę Miasta. Załącznik nr 5.

REGION

Uchwała dot. wsparcia finansowego w wysokości 25 mln zł zostanie przyjęta 18 maja na posiedzeniu Sejmiku Województwa Śląskiego.

Uchwała Nr III/53/5/2010 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 lipca 2010 w sprawie: Wieloletni program inwestycyjny województwa śląskiego na lata 2010-2012 i po 2012. Załącznik nr 2.

Uchwała budżetowa Nr IV/4/2/2011 z dnia 14 stycznia 2011 Sejmiku Województwa Śląskiego w sprawie: Budżet dla instytucji kultury na rok 2011 – Katowice.

Uchwała Nr IV/4/1/2011 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 14 stycznia 2011 w sprawie: Przedsięwzięcia bieżące wieloletnie województwa śląskiego 2010-2011. Załącznik nr 2.

Wymienione powyżej dokumenty dostępne są w Biuletynach Informacji Publicznej Miasta Katowice i Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego.

2.6 Jak wygląda plan w zakresie uwzględnienia sponsorów w projekcie?

Partnerzy ekonomiczni

Celem Biura ESK 2016 Katowice jest poprawianie i umacnianie sieci powiązań między różnymi środowiskami. Szczególnie ważne jest zachęcenie przedsiębiorców i biznesmenów do wspierania sektora kreatywnego. Społeczne zaangażowanie, troska o środowisko i kultura to nieodłączne elementy polityki Corporate Social Responsibility (społecznej odpowiedzialności biznesu), ale także podstawy idei Miasta Ogrodów. Pozyskanie partnerów biznesowych jako sponsorów zarówno prestiżowych wydarzeń artystycznych, jak i wybranych projektów społecznych przyniesie długofalowe efekty wpływające na jakość życia w mieście.

Oferta

Biuro przygotowało ofertę dla środowisk biznesowych, pragnących zaangażować się w projekt Miasta Ogrodów. Potencjalni sponsorzy mogą wybrać odpowiedni model współpracy. Ze względu na spektakularny charakter wydarzeń i wysokie koszty obchodów w 2016 roku, środki sponsorów wydatkowane będą głównie w tym roku.

1. Sponsor strategiczny Europejskiej Stolicy Kultury 2016

Rozmowy z wybranymi potencjalnymi sponsorami zostaną rozpoczęte w momencie przyznania tytułu. W negocjacjach uczestniczyć będzie prezydent miasta.

I
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
II
1
2
3
III
1
1.1
1.2
1.3
2
2.1
2.2
2.3
2.4
2.5
2.6
2.7
2.8
IV
1
2
3
V
1
2
VI
VII
1
2
3

2. Sponsorzy projektu Miasto Ogrodów

Pozyskiwani już na etapie kandydatury. Najbardziej znaczące firmy zaangażowane trwale w zmiany przestrzeni gospodarczej oraz infrastruktury miasta, do których kierowana jest oferta wsparcia programu Miasta Ogrodów. Sponsor podejmie decyzję o wyborze strategii:

- wsparciu bloków projektów społecznych i edukacyjnych (promocja wizerunkowa),
- sponsorowaniu wybranych przez siebie wydarzeń artystycznych (promocja marki wśród określonego targetu).

3. Sponsor wspierający

Współpraca z Biurem ESK 2016 Katowice obejmuje m.in.: wsparcie finansowe, barter, wsparcie rzeczowe lub świadczenie usług. Sponsor wspierający może współpracować z Biurem ESK 2016 Katowice przy konkretnych wydarzeniach. Logotyp i nazwa sponsora pojawi się w materiałach promocyjnych sponsorowanego projektu.

4. Liga Biznesu dla ESK

Członkowie Ligi deklarują wsparcie działań Biura ESK 2016 Katowice poprzez wpłatę na rzecz Biura kwoty kilkuset złotych rocznie. Oferta skierowana jest głównie do sektora małych i średnich przedsiębiorstw oraz mikroprzedsiębiorstw. Lista członków Ligi znajdzie się na stronie internetowej ESK oraz w części materiałów informacyjnych. Jednocześnie partnerzy będą mieli możliwość kolportażu własnych materiałów promocyjnych podczas współorganizowanych wydarzeń.

2.7 Jak powinien wyglądać harmonogram przekazywania środków miastu i/lub podmiotowi odpowiedzialnemu za przygotowanie i wdrożenie projektu ESK w przypadku otrzymania przez miasto tytułu Europejskiej Stolicy Kultury (proszę wypełnić table poniżej)?

ŚRODKI PRZEZNACZANE NA POKRYCIE WYDATKÓW NA DZIAŁALNOŚĆ

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
UE	—	€ 125 000	€ 125 000	€ 250 000	€ 375 000	€ 2 500 000
Rząd krajowy	—	—	—	—	—	—
Miasto	€ 3 050 000	€ 3 250 000	€ 3 250 000	€ 3 625 000	€ 3 700 000	€ 8 925 000
Region	€ 340 000	€ 715 000	€ 715 000	€ 840 000	€ 840 000	€ 5 965 000
Sponsorzy	—	—	—	—	—	€ 2 000 000
Inne	—	—	—	—	—	—

ŚRODKI PRZEZNACZANE NA POKRYCIE WYDATKÓW INWESTYCYJNYCH

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
UE	€ 62 304 800	€ 59 428 694	€ 18 388 029	€ 8 805 000	—	—
Rząd krajowy	—	—	—	—	—	—
Miasto	€ 125 480 998	€ 92 256 078	€ 44 720 978	€ 36 898 976	€ 48 865 380	€ 46 115 250
Region	€ 15 782 369	€ 4 828 669	—	—	—	—
Sponsorzy	—	—	—	—	—	—
Inne	—	—	—	—	—	—

2.8 Jaką kwotę z całości budżetu rocznego miasto zamierza przeznaczyć na kulturę po roku ESK (w euro oraz jako procent budżetu rocznego)?

Bazując na strategii rozwoju kultury miasta, można założyć, że nie będzie to kwota niższa niż wydatki miasta na kulturę w roku 2016 (nie licząc środków specjalnych przeznaczonych na realizację obchodów ESK).

Skrzypek na dachu, Norman Jewison, USA 1971

IV Infrastruktura miejska

I Jakie są zalety miasta w dziedzinie dostępności (transport regionalny, krajowy i międzynarodowy)?

Metropolia jest jednym z najlepiej skomunikowanych ośrodków w Polsce. Krzyżują się w niej główne szlaki drogowe i kolejowe na linii półno-południe i wschód-zachód. Autostrada A4 umożliwia dojazd do miast wojewódzkich: Krakowa, Opola i Wrocławia oraz do granicy z Niemcami. Budowana obecnie autostrada A1 połączy metropolię z północą kraju i granicą z Czechami.

Trasy szybkiego ruchu łączą Katowice z miastami konurbacji i województwa śląskiego. Umożliwiają one również dojazd do międzynarodowego lotniska Katowice w Pyrzowicach oraz do stolicy kraju Warszawy.

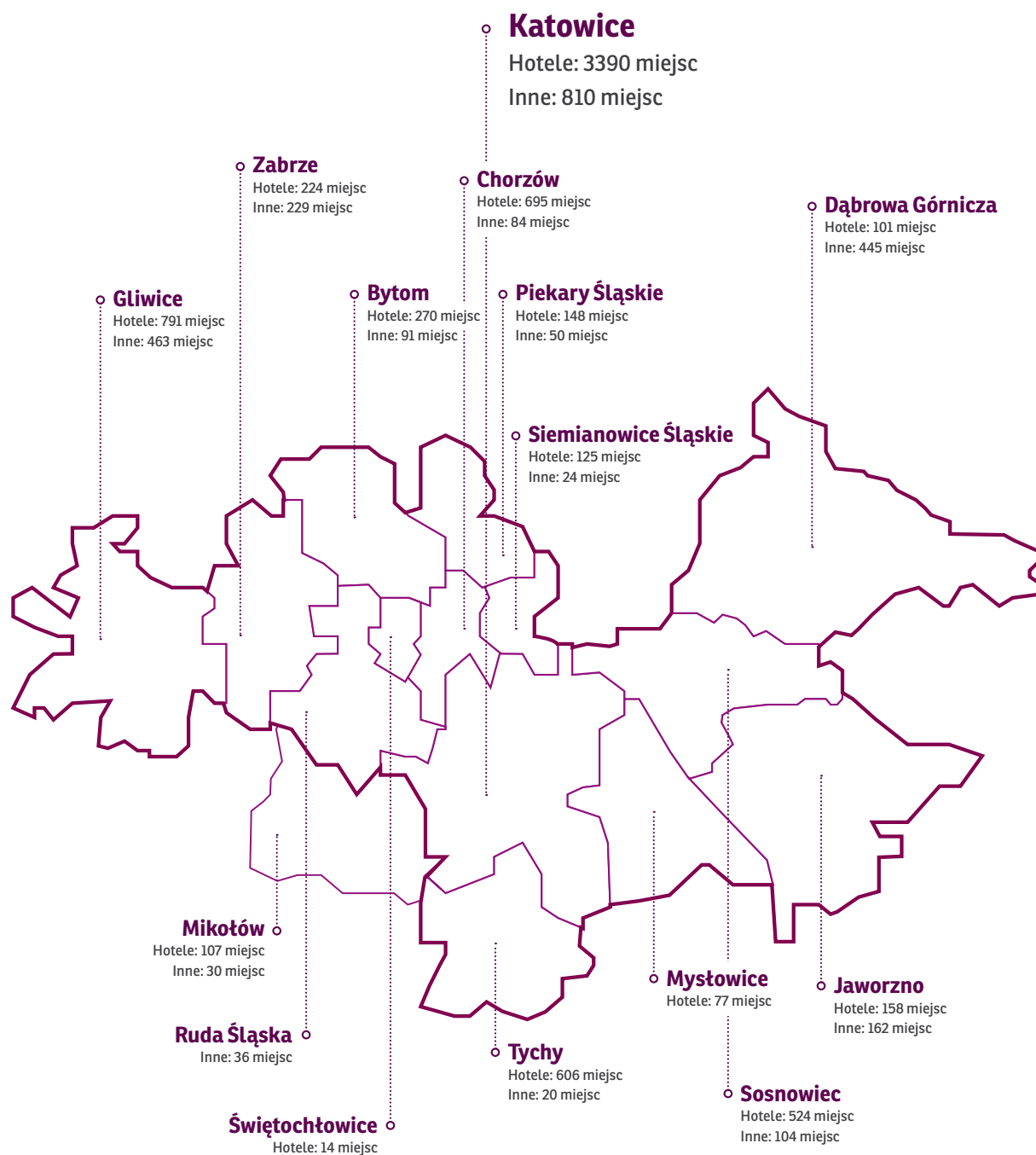
Katowice posiadają połączenia kolejowe z wszystkimi większymi miastami w Polsce, w tym bardzo dobre z Warszawą, dokąd kursuje kilkanaście pociągów dziennie, a także połączenia międzynarodowe z Berlinem, Hamburgiem (Niemcy), Budapesztem (Węgry), Pragą, Ostrawą (Republika Czeska), Mińskiem (Białoruś), Kijowem, Lwowem (Ukraina), Moskwą (Rosja), Wiedniem, Villach (Austria) i Żyliną (Słowacja).

Rozwinięta jest sieć połączeń lotniczych. Lotnisko Katowice w Pyrzowicach, które jest jednym z trzech największych w Polsce, realizuje regularne loty do kilkudziesięciu europejskich miast. Pyrzowice są bardzo dobrze skomunikowane z Katowicami. Dwa inne międzynarodowe porty lotnicze znajdują się w odległości nie większej niż 100 km. Dojazd z centrum Katowic do lotniska w Krakowie Balicach zajmuje ok. 45 minut. Do 2016 roku powstanie autostrada A1, która umożliwi dotarcie w niecałą godzinę do Ostrawy.

Ponadto realizowane są w ramach programu obchodów dwa projekty, Dostępny Śląsk i Responsible Design, których celem jest przystosowanie przestrzeni miasta i środków komunikacji publicznej do potrzeb osób z dysfunkcjami poznawczymi oraz niepełnosprawnych ruchowo.

2 Jakim potencjałem noclegowym i bazą turystyczną dysponuje miasto?

3 Jakie projekty w dziedzinie infrastruktury miejskiej i turystycznej, w tym renowacji, zaplanowano do realizacji w okresie do roku, w którym miasto miałoby nosić tytuł Europejskiej Stolicy Kultury? Jak wygląda harmonogram tych prac?

Najważniejsze inwestycje, obejmujące przebudowę centrum miasta wraz z dworcem kolejowym, a także kompleksem obiektów kulturalnych i naukowych, omówione zostały w aplikacji z pierwszego etapu selekcji.

WYBRANE INWESTYCJE W MIEŚCIE

Inwestycja	Wydatki do 2010	2011	2012	2013	2014	2015
Siedziba NOSPR	€ 2 414 590	€ 32 496 454	€ 32 261 656	—	—	—
Międzynarodowe Centrum Kongresowe	—	€ 18 069 274	€ 37 174 631	€ 18 057 563	—	—
Modernizacja Spodka	€ 28 131 662	€ 9 538 238	€ 2 500 000	€ 1 250 000	—	—
Modernizacja Pałacu Młodzieży	€ 214 537	€ 1 958 306	€ 4 412 168	€ 1 296 269	—	—
Nowe Muzeum Śląskie	€ 14 739 104	€ 40 938 098	€ 25 390 592	—	—	—
Przebudowa Strefy Rondo-Rynek	€ 7 299 268	€ 12 062 749	€ 14 356 158	€ 7 757 910	€ 21 536 483	€ 25 454 313
Siedziba Wydziału RiTV	€ 19 250	€ 350 000	€ 650 000	€ 1 250 000	—	—
Rozbudowa Filharmonii	€ 4 490 570	€ 3 378 691	—	—	—	—
Układ komunikacyjny osi kultury	—	€ 13 031 468	€ 12 912 295	€ 7 726 244	€ 7 774 994	—
Adaptacja budynku Teatru Śląskiego	€ 856 218	€ 1 336 024	—	—	—	—

Spis dokumentów zabezpieczających środki na ww. inwestycje znajduje się w punkcie III 2.5

Zelig, Woody Allen, USA 1983

V Strategia komunikacji społecznej

I Jaką strategię w dziedzinie komunikacji służącą nagłośnieniu obchodów związanych z tytułem Europejskiej Stolicy Kultury przygotowało miasto?

Strategia komunikacji społecznej nawiązuje do zdefiniowanych w aplikacji obszarów i grup docelowych. Jej przedmiotem są przede wszystkim przedsięwzięcia zaplanowane na 2016 rok, ale również budowanie dialogu społecznego wokół idei ESK. Nad realizacją założeń strategii czuwają menedżerowie ds. komunikacji społecznej oraz promocji.

PODSTAWOWYM ZADANIEM DZIAŁAŃ KOMUNIKACYJNYCH JEST

- na poziomie globalnym promocja marki jaką jest ESK oraz promocja kultury europejskiej,
- na poziomie europejskim (ze szczególnym uwzględnieniem krajów sąsiednich i Hiszpanii) promocja najważniejszych wydarzeń obchodów i zachęcenie do przyjazdu na Śląsk,
- na poziomie krajowym budowanie pozytywnego wizerunku Katowic i regionu w kontekście szeroko pojętej kultury, zaproszenie do udziału w obchodach,
- na poziomie metropolitalno-miejskim dotarcie do możliwie największej i najbardziej różnorodnej grupy mieszkańców, pozyskanie ich akceptacji dla projektu poprzez ukazanie wymiernych korzyści, a także zaangażowanie ich w obchody.

Strategia komunikacji na poziomie europejskim i globalnym realizowana jest we współpracy z ośrodkami partnerskimi miast konurbacji górnośląskiej, hiszpańską stolicą kultury, a także z Krakowem pod hasłem „Od stolicy kultury do stolicy kultury”.

STRATEGIA KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ ZAKŁADA

- wykorzystanie potencjału osób, środowisk i instytucji zaangażowanych w projekt ESK („Wszyscy jesteście ambasadorami”),
- zacieśnienie i sformalizowanie kontaktów z mediami, z określeniem wzajemnych zadań i korzyści („Pakt ponad podziałami”),
- rozszerzenie i dywersyfikacja grup docelowych („Przekonać nieprzekonanych, zaktywizować obojętnych”),
- szczególne traktowanie grup wrażliwych społecznie („Kultura ważna jak chleb”).

WSZYSCY JESTEŚMY AMBASADORAMI

Internet, społeczności internetowe

Idea ESK w Katowicach zyskała w krótkim czasie ogromną rzeszę entuzjastów. Strategia komunikacji zakłada podtrzymywanie i wykorzystanie tego zaangażowania do stworzenia sieci PR, której członkowie będą świadomymi i wiarygodnymi ambasadorami idei.

Wykorzystane do tego zostaną przede wszystkim nowe media, jako naturalna płaszczyzna komunikacji ludzi młodych. Na popularnym Facebooku, oprócz profilu Europejska Stolica Kultury 2016 dla Katowic (12548 „lubiących”) działa i promuje ideę ESK kilkadziesiąt profili (m.in. Metropolia Silesia, Stowarzyszenie Moje Miasto, Kocham Śląsk, Kocham Katowice, Rozkręcamy Katowice, Kato, Emma Pak Śląsk). Członkowie tych społeczności nie tylko wykazują ogromne zaangażowanie w przekazywaniu informacji o wydarzeniach, ale również oceniają i kreują nową rzeczywistość kulturalną Katowic. Górnośląski Związek Metropolitalny uruchomi jesienią 2011 roku portal Pełnia Kultury, który w roku obchodów będzie poświęcony ESK.

Ponadto zostanie ogłoszony konkurs na blog w języku obcym. Wezmą w nim udział cudzoziemcy mieszkający w Katowicach lub Metropolii, uczniowie dwujęzycznych szkół średnich, studenci oraz inne osoby sprawnie posługujące się językami obcymi. Będą oni pełnili funkcję dziennikarzy obywatelskich, relacjonując obchody w nieco mniej oficjalny sposób, niż tradycyjne media.

Ambasadorzy poza Internetem

Aby nie zawęzić grona odbiorców, ambasadorzy idei ESK będą działać również poza Internetem. Duży nacisk zostanie położony na kontakty osobiste. Począwszy od maja 2011 roku, organizowane są warsztaty i staże dla dziennikarzy zagranicznych, przedstawicieli organizacji pozarządowych i wolontariuszy.

W różnych miastach konurbacji od kwietnia 2011 roku powstaje sieć Klubów ESK. Są one punktami informacyjnymi, a także miejscami spotkań i dyskusji, w których można otrzymać program wydarzeń, zgłosić propozycję projektu czy nawiązać kontakt z przedstawicielami Biura. Kluby inicjują działania lokalne, aktywizują społeczności i propagują idee ESK w lokalnych mediach.

Ambasadorzy w świecie

Do propagowania idei ESK za granicą włączą się regionalne instytucje (miasta, szkoły, uczelnie, placówki kultury) posiadające partnerów w innych krajach. Szczególnie ważne będą wieloletnie kontakty z miastami poza granicami Polski. 14 ośrodków tworzących Metropolie Silesia posiada 71 partnerów, w tym 59 zlokalizowanych w Unii Europejskiej. Poza Unią miasta metropolitalne współpracują z miastami w USA, Rosji, Ukrainie, Chinach i Maroku. W każdym z nich powstaną Kluby ESK, promujące zarówno miasto i kulturę regionu, jak również samą ideę Europejskiej Stolicy Kultury. Miasta partnerskie będą również brały udział w realizacji przedsięwzięć składających się na program obchodów, np. międzynarodowego projektu dla młodzieży Szkolne Stolice Kultury.

We współpracy z biurami współpracy zagranicznej uczelni funkcjonujących w regionie prowadzona będzie kampania „Studiuj w Europejskiej Stolicy Kultury”. W partnerstwie z polską sekcją Erasmus Student Network zorganizowane zostaną spotkania i warsztaty dla kilkuset zagranicznych studentów uczących się w Katowicach. Biuro ESK zaproponuje kilkunastu z nich odbycie stażu. Wybrane osoby będą odpowiedzialne za prowadzenie wielojęzycznego bloga ESK i przepływ informacji pomiędzy zagranicznymi studentami. Ambasadorami Katowic zostaną też studenci wyjeżdżający na stypendia i staże do krajów europejskich.

PAKT PONAD PODZIAŁAMI I RADA MEDIALNA ESK

Większość mediów o zasięgu lokalnym i regionalnym, mimo iż na co dzień konkuruje ze sobą na rynku odbiorców i reklamodawców, zgodnie angażuje się w starania Katowic o tytuł ESK. Dwie największe gazety regionalne – „Gazeta Wyborcza” i „Dziennik Zachodni” – uczestniczą w kreowaniu wydarzeń związanych z konkursem, aktywizując społeczność lokalną i dopingując władze samorządowe. W ciągu dwóch lat ukazało się ponad 400 tekstów o kandydaturze Katowic. Regionalna telewizja publiczna TVP Katowice i Radio Katowice emitują cykliczne programy poświęcone ESK. We współpracy z telewizją i władzami Metropolii prowadzony jest „Telewizyjny Klub ESK”, którego prezenterzy zostali wyłonieni w drodze castingu wśród młodych entuzjastów ESK.

Patronat TVP i TVP Kultura

Biuro ESK otrzymało deklarację Telewizji Polskiej o objęciu obchodów ESK w Katowicach tzw. patronatem korporacyjnym. Również kanał tematyczny TVP Kultura zostanie patronem wydarzeń w ramach obchodów.

Rada Medialna ESK

W skład rady wchodzi przedstawiciele najważniejszych mediów działających w regionie. Pełni ona funkcję doradcą w tworzeniu polityki informacyjnej przedsięwzięcia. W wymiarze lokalnym Rada przyczynia się do angażowania w obchody mieszkańców regionu. Pełni również istotną funkcję w promocji wydarzenia poza Polską. Znaczna liczba lokalnych mediów jest bowiem częścią dużych koncernów medialnych. Wykorzystując ich możliwości i kontakty, udaje się budować sieć informacyjną projektu na terenie Europy. Rada odgrywa ważną rolę w uruchomieniu programu warsztatów i wizyt w regionie zagranicznych dziennikarzy.

Skład Rady Medialnej ESK:

- Dariusz Kortko – Redaktor Naczelny Katowickiej Redakcji „Gazety Wyborczej”
- Zenon Nowak – Prezes Oddziału Polskapersse Prasa Śląska (m.in. „Dziennik Zachodni”)
- Tomasz Ciesielski – Szef Oddziału TVN24 Katowice
- Marek Sygacz – Telewizja Polsat Oddział Katowice
- Jerzy Nachel – Dyrektor, Redaktor Naczelny Telewizji Polskiej Katowice
- Jacek Tomaszewski – Lider MMSilesia.pl
- Jacek Filus – Członek Zarządu ds. Programowych, Redaktor Naczelny Polskiego Radia Katowice
- Piotr Czakański – Wiceprezes Prezes Zarządu Radia eM, Prezes Grupy eM Media

Pakt na rzecz ESK

Lokalne media będą również uczestniczyć w „Pakcie na rzecz ESK”. Do przedsięwzięcia włączą się wszystkie znaczące media lokalne, takie jak: „Dziennik Zachodni” wraz z bezpłatnym tygodnikiem „Echo Miasta”, katowickie wydanie „Gazety Wyborczej” z bezpłatnym tytułem „Metro”, TVP Katowice (regionalny oddział publicznej telewizji TVP), prywatna telewizja regionalna TVS, publiczne Radio Katowice i Radio Piekary nadające audycje w gwarze śląskiej. TVP Kultura, ogólnopolski kanał tematyczny publicznej TVP, obejmie ESK swoim patronatem i będzie zapowiadał oraz relacjonował ważniejsze wydarzenia w ramach obchodów. Mniejsze, lokalne media zostaną włączone w przedsięwzięcie za pośrednictwem Klubów ESK działających w miastach Metropolii.

Biuro ESK zagwarantuje mediom bieżący dostęp do informacji związanych z obchodami, przekaże każdorazowo pewną pulę zaproszeń dla czytelników/widzów/słuchaczy na imprezy biletowe oraz zapewni mediom promocję w miejscach wydarzeń. Komunikacja poprzez media będzie się również odbywała standardowymi metodami, czyli drogą zakupu powierzchni i czasu reklamowego. Media pomogą również promocji ESK wśród instytucji i środowisk biznesowych.

Warsztaty dla zagranicznych dziennikarzy

Media współpracujące z ESK włączą się w organizację wizyt zagranicznych dziennikarzy. Gośćmi Biura będą profesjonalni dziennikarze z krajów europejskich, a także dziennikarze obywatelscy, wykorzystujący przede wszystkim nowe media. Oprócz klasycznego study tour, w czasie którego będą mieli okazję zobaczyć Katowice, poznać historię i tradycję regionu, a także uczestniczyć w obchodach, dziennikarze spędzą kilkanaście godzin w goszczących ich redakcjach, wymieniając zawodowe doświadczenia.

Biuro ESK poczyni również starania, aby XXIII Światowe Forum Mediów Polonijnych, które skupia około 150 polskich dziennikarzy z ponad 30 krajów świata, odbyło się w 2016 roku właśnie w Katowicach. Dziennikarze związani z mediami polonijnymi od 1993 roku regularnie odwiedzają Polskę, podtrzymując więzi pomiędzy środowiskami Polonii a krajem. Efektem ich pobytu są liczne publikacje w mediach polonijnych.

PRZEKONAĆ NIEPRZEKONANYCH, ZAKTYWIZOWAĆ OBOJĘTNYCH

Grupą najbardziej zaangażowaną w ideę ESK są młodzi ludzie korzystający z Internetu, natomiast program obchodów adresowany jest do różnych grup docelowych. Strategia zakłada równy dostęp różnych grup społecznych do informacji oraz zastosowanie skutecznych form motywowania do uczestnictwa w obchodach. Ważną rolę spełnią tu media tradycyjne, których odbiorca jest starszy niż statystyczny polski internauta.

Do osób, które z własnej inicjatywy nie poszukują informacji o projekcie, należy docierać w miejscach ich aktywności. W tym celu zostanie m.in. podpisane porozumienie z Izbą Matej i Średniej Przedsiębiorczości, która w samych tylko Katowicach zrzesza 300 zakładów rzemieślniczych, w tym piekarnie, cukiernie, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, krawieckie, czy punkty naprawy agd i RTV. Wszystkie te firmy będą eksponować plakaty i ulotki informujące o konkursach i wydarzeniach przygotowanych w ramach obchodów ESK.

Happeningi zapowiadające wybrane imprezy będą organizowane w największych centrach handlowych w regionie, w których w weekendy pojawia się kilkaset tysięcy mieszkańców Metropolii. Ważne będą również wydarzenia specjalne, takie jak Fest Biesiada w popularnym Wojewódzkim Parku Kultury i Rozrywki czy Prywatny ogród, w ramach którego mieszkańcy własnoręcznie przekształcą miasto w wielki ogród.

Innym sposobem promocji obchodów są Prezentacje stolic. Cykl wydarzeń w europejskich stolicach promujących Europejską Stolicę Kultury będzie obejmował wydarzenia artystyczne, ale również działania w przestrzeni miejskiej wynikające z koncepcji Miasta Ogrodów. Projekt zakłada artystyczną wymianę (twórców i przedsięwzięć), dzięki której przedstawiciele różnych europejskich krajów będą mogli również zaprezentować się w 2016 roku w Katowicach. Podobną rolę

pełni tzw. mobilny ogród. Goszcząc wraz z wydarzeniami artystycznymi w różnych miastach, stają się atrakcyjną przestrzeń spotkań. Mobilne ogrody towarzyszyć będą Klubom ESK oraz wydarzeniom w ramach prezentacji Miasta Ogrodów w europejskich miastach.

KULTURA WAŻNA JAK CHLEB

Każdy człowiek ma prawo do swobodnego uczestniczenia w życiu kulturalnym społeczeństwa, do korzystania ze sztuki, do uczestniczenia w postępie nauki i do korzystania z jego dobrodziejstw.

Powszechna Deklaracja Praw Człowieka, Artykuł 27.1

Szczególnie cenną grupą potencjalnych odbiorców kultury są osoby wykluczone, które z powodów niezależnych od siebie nie są aktywne społecznie. O wykluczeniu najczęściej mówi się w kontekście ekonomicznym, ale nie mniej ważne jest wykluczenie polegające na ograniczeniu dostępu do informacji i kultury, np. „wykluczenie cyfrowe”, czyli brak dostępu do cyfrowych form komunikacji. W przypadku Katowic i Metropolii chodzi przede wszystkim o osoby starsze, ubogie, bezdomne oraz o mniejszości etniczne, szczególnie romską. Katowicki projekt ESK zakłada stopniowe włączanie tych grup do życia społecznego i kulturalnego miasta poprzez realizację wieloletnich projektów o charakterze edukacyjnym i wspólnotowym (np. Wyjdz na plac, Mapa narracji przestrzennych, Kluby ESK). Umożliwią one lokalnym społecznościom skupianie się wokół ważnych dla nich zagadnień, np. rewitalizacji podwórka, organizacji święta dzielnicy czy stworzenia miejsca spotkań dla młodzieży. Ważne będzie znalezienie liderów opinii, którzy na dalszym etapie pełniłoby rolę informatorów oraz animatorów działań lokalnych, współpracując np. z lokalnymi Klubami ESK. Dla przykładu, w kwietniu 2011 roku w ramach festiwalu Street Artu w dzielnicy Bogucice, w której mieszkała legendarna postać polskiego hip hopu – Magik, odbywały się warsztaty graffiti i beatboku dla młodzieży oraz koncert polskich gwiazd tej muzyki. Wydarzenie było pretekstem do nawiązania bliższej współpracy z miejscowym domem kultury, natomiast festiwal poszerzył grono odbiorców ESK o nowe grupy, m.in. kibiców.

2 W jaki sposób miasto planuje zapewnienie widoczności Unii Europejskiej jako podmiotu przyznającego tytuł?

Informacji o przyznaniu Katowicom tytułu, zarówno w mediach tradycyjnych jak i w Internecie, będzie towarzyszyła wzmianka o idei, historii oraz pomysłodawcy ESK. Wszystkie materiały promocyjne będą opatrzone logiem Unii Europejskiej. Na stronach internetowych prestiżowych i wiarygodnych instytucji zaangażowanych w projekt ESK (strony Biura Europejskiej Stolicy Kultury, Urzędu Miasta w Katowicach, Śląskiego Urzędu Marszałkowskiego, Górnośląskiego Związku Metropolitalnego, miast partnerskich i kilkudziesięciu innych instytucji wspierających projekt) zostanie wyeksponowana w sposób szczególny (informacja i logo) rola Unii Europejskiej w animowaniu kultury poprzez tytuł ESK. Każda kampania reklamowa prowadzona w mediach lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich będzie uwzględniała informację o Unii Europejskiej jako podmiocie przyznającym tytuł ESK.

Prosta historia, David Lynch, Francja/USA/Wielka Brytania 1999

VI Ocena i monitoring

I Czy miasto nosi się z zamiarem utworzenia specjalnego systemu kontroli i oceny w zakresie: wpływu, jaki wywiera program i jego skutków drugorzędnych oraz zarządzania finansami?

Program obchodów obejmuje szereg różnorodnych działań zarówno o charakterze infrastrukturalnym, jak i artystycznym. Jako przedsięwzięcie merytorycznie złożone, którego realizację zaplanowano na lata, wymaga wprowadzenia dobrze przemyślanego systemu monitorowania (kontroli) i oceny (ewaluacji). Zgodnie z deklaracjami z pierwszego etapu selekcji, wykorzystane zostaną doświadczenia i modele wcześniejszych Europejskich Stolic Kultury (m.in. program Impacts 08 wdrożony przez Liverpool).

System zarządzania projektem

Niezwykle istotne jest, aby proces kontroli i oceny był dobrze zintegrowany z ogólnym systemem zarządzania wieloletnim przedsięwzięciem, jakim jest projekt Miasto Ogrodów. Monitorowanie i ocena powinny zostać włączone w procesy organizacyjne i związane z celami danych projektów artystycznych.

Opracowanie modelu działania zostanie powierzone zespołowi ekspertów zewnętrznych ściśle współpracujących z Biurem ESK. Integracja systemów zarządzania i kontroli umożliwi przygotowanie narzędzi, pozwalających na pozyskiwanie danych niezbędnych do bieżącego zarządzania programem, w tym m.in. finansowego oraz zarządzania ryzykiem.

System monitorowania i oceny

Organizacja systemu monitorowania i oceny zakłada, że bieżące badanie realizowanych projektów prowadzone będzie przez specjalistę działającego w ramach struktury Biura ESK 2016. Z kolei ocena skutków programu i jego długoterminowego oddziaływania powierzona zostanie profesjonalnemu zespołowi z zewnątrz. Taka konstrukcja uwiarygodni ocenę, a jednocześnie umożliwi wykorzystanie danych ilościowych pozyskiwanych w trakcie monitoringu.

Opracowanie i wdrożenie systemu

Wstępny system monitorowania i oceny wraz z niezbędnymi procedurami, instrukcjami i narzędziami pozyskiwania i gromadzenia danych zostanie opracowany w 2011 roku, a wdrożenie będzie możliwe już w roku 2012. Jego integralną częścią będzie zestaw wskaźników służący do prowadzenia procesów kontroli i oceny realizacji programu. Katalog zostanie opracowany przez zespół ekspertów zewnętrznych, przy udziale członków Biura ESK, jak i przedstawicieli instytucji i organizacji partnerskich. Biorąc pod uwagę trudności w zdefiniowaniu trafnych wskaźników, umożliwiających rzetelną ocenę przedsięwzięć kulturalnych, planowana jest obserwacja funkcjonalności wdrażanego systemu. Pod koniec 2012 roku dojdzie do przeglądu i oceny przydatności

wskaźników. Po wprowadzeniu niezbędnych modyfikacji nastąpi jego pełne wdrożenie. Należy zaznaczyć, że w takiej formie będzie on działać minimum rok po zakończeniu obchodów ESK 2016, w celu określenia skutków programu ESK przynajmniej w perspektywie krótkoterminowej. Środki finansowe niezbędne do opracowania i wdrożenia systemu oceny i monitorowania zostały ujęte w budżetach na poszczególne lata programu i powinny się zamknąć w kwocie wynoszącej 1–2 proc. kosztów realizacji przedsięwzięcia.

Monitoring projektów, zespół zadaniowy, zarządzanie projektem

Prowadzony od samego początku monitoring programu jako narzędzie stałej i bieżącej obserwacji uzyskiwanych zmian wybranych parametrów, dostarczy informacji na temat terminowości, kosztów oraz rezultatów przedsięwzięć. Do projektów każdorazowo powoływany będzie zespół projektowy (składający się z koordynatora, pracowników wykonawczych i – tam gdzie to niezbędne – ekspertów zewnętrznych/ współpracowników). Koordynator jednoosobowo będzie odpowiedzialny za powodzenie danego przedsięwzięcia. Opisanie każdego projektu pod kątem oczekiwanych, ściśle zdefiniowanych rezultatów pozwoli na określenie obiektywnych, mierzalnych kryteriów sukcesu i umożliwi śledzenie dynamiki poszczególnych wskaźników, a tym samym identyfikację i ocenę ewentualnego ryzyka niepowodzenia. Systematycznie prowadzona analiza danych pozwoli na odpowiednie zaplanowanie działań naprawczych oraz wykorzystanie doświadczeń przy przygotowywaniu kolejnych projektów. Przepływ niezbędnych informacji zapewniony zostanie dzięki centralnej bazie danych zawierającej stale aktualizowane dane na temat postępów wdrażania i osiągniętych rezultatów każdego przedsięwzięcia. W ten sposób system monitorowania zostanie bezpośrednio powiązany z procesami planowania, a to z kolei jeden z podstawowych warunków skutecznego zarządzania tak złożonym programem. Dobrze prowadzony monitoring projektów dostarczy również niezbędnych danych do rzetelnego i bieżącego informowania społeczeństwa o postępach w realizacji programu.

Badanie realizacji celów

Ocena realizacji obchodów opierać się będzie na badaniu efektów w szerszym kontekście społeczno-gospodarczo-instytucjonalnym. Analizie podlegać będzie sposób, w jaki osiągnięte zostały cele w roku obchodów ESK (a w szczególności identyfikacja czynników sukcesu, ale również porażek) oraz wpływ obchodów na rozwój miasta i regionu. Istotne będzie także pozyskanie wiedzy na temat skuteczności działań podejmowanych przez Biuro ESK i jego partnerów. Pogłębiona analiza niektórych aspektów, takich jak skuteczność i trwałość budowanych partnerstw, rozwój potencjału instytucjonalnego czy zmiana wizerunku pozwoli na określenie odroczonego w czasie i rozproszonego geograficznie oddziaływania zrealizowanego programu. Ocena sprawności wdrożonego systemu zarządzania programem dostarczy z kolei informacji, które będą mogły być wykorzystane przez władze lokalne i regionalne, zaangażowane w realizację programu, do zarządzania przedsięwzięciami kulturalnymi po zakończeniu obchodów.

Sposób zarządzania środkami finansowymi

Mając na uwadze różnorodne źródła finansowania oraz złożoność regulacji prawnych obowiązujących dysponentów tych środków, zaplanowano opracowanie odrębnego systemu zarządzania finansami. Ze względu na fakt, iż na budżet programu składać się będą pieniądze i wkłady rzeczowe innych niż miasto Katowice jednostek samorządu terytorialnego, a także sponsorów prywatnych, organizacji pozarządowych oraz środki pozyskiwane z funduszy strukturalnych i programów europejskich, konieczne staje się wprowadzenie zdecentralizowanego systemu zarządzania budżetem. Opierać się on będzie na każdorazowo zawieranych – w ramach danego

I
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
II
1
2
3
III
1
1.1
1.2
1.3
2
2.1
2.2
2.3
2.4
2.5
2.6
2.7
2.8
IV
1
2
3
V
1
2
VI
VII
1
2
3

projektu – porozumieniach z jednostkami partnerskimi, które określać będą zakres realizowanych działań oraz planowane wydatki. Porozumienia zawierać będą także zobowiązania dotyczące sprawozdawczości, w szczególności obowiązek przekazania danych (w formie oświadczeń) na temat wysokości środków przeznaczonych na realizację danego projektu. Zastępca dyrektora Biura ESK ds. ekonomiczno-finansowych odpowiedzialny będzie za prowadzenie kontroli realizacji planu finansowego programu.

Zarządzanie środkami, których dysponentem będzie bezpośrednio Biuro ESK, oparte zostanie na systemie bieżącej kontroli z wykorzystaniem arkuszy kalkulacyjnych skoordynowanych z systemem księgowym. Odpowiedzialny za to zadanie będzie zastępca ds. ekonomiczno-finansowych ściśle współpracujący z głównym księgowym.

Podróż czerwonego balonika, Hsiao-hsien Hou, Francja 2007

Informacje dodatkowe

I Jakie są atuty składanej kandydatury oraz jakie są szczególne cechy jej sukcesu jako Europejskiej Stolicy Kultury? Jakie mogą być słabe strony?

MOCNE STRONY

- *Idea Miasta Ogrodów jest dobrze przyjmowana przez społeczność Katowic i regionu. Kandydatura trafia w oczekiwania mieszkańców, którzy widzą w niej szansę na zmiany w funkcjonowaniu miasta, pobudzenie życia kulturalnego i społecznego.*
- *Hasło obchodów jest odważne i prowokujące, a jednocześnie proste, łatwo przyswajalne, dzięki czemu identyfikują się z nim nie tylko odbiorcy wydarzeń artystycznych, lecz cała społeczność miasta.*
- *Program obchodów jest zrównoważony. Nawiązuje do lokalnej specyfiki i tradycji, pokazuje rolę miasta w Europie. Propaguje aktywny, proekologiczny styl życia. Zakłada równomierny rozwój centrum i dzielnic. Projekt Miasta Ogrodów jest realizowany od 2011 roku i zakłada kontynuację po roku obchodów.*
- *Gwarantem ciągłości projektu po 2016 roku są powoływane instytucje: miejska instytucja kultury Katowice 2016 Biuro ESK powstała 1 kwietnia 2011 roku oraz planowane na 2016 rok projekty: Kamienica Kultury, Centrum Nowych Mediów, Centrum Sztuki Sportu.*
- *Program skierowany jest do różnych grup docelowych, uwzględnia potrzeby edukacyjne i wspólnotowe szczególnie istotne z punktu widzenia integracji europejskiej.*
- *Platformy programowe są otwarte, co pozwala na włączanie do projektu nowych przedsięwzięć. Konstrukcja aplikacji pozostawia miejsce na inicjatywy mieszkańców. Przewidziano środki na projekty realizowane m.in. przez studentów i organizacje pozarządowe.*
- *W realizację programu zaangażowani są przedstawiciele środowisk kultury, edukacji, nauki i biznesu z miasta i regionu.*
- *Projekt wpisuje się w strategię rozwoju miasta, Metropolii Silesia i województwa śląskiego. Kandydatura posiada wsparcie władz lokalnych i regionalnych oraz miast konurbacji.*
- *Program obchodów ma realne założenia finansowe.*
- *Idea Miasta Ogrodów jest uniwersalna i stanowi propozycję rozwoju dla europejskich miast.*
- *Inwestycje infrastrukturalne zrealizowane do 2016 roku pozwolą na skuteczną realizację programu obchodów.*

SŁABE STRONY

- *Program obchodów został przygotowany w krótkim czasie.*
- *Analizy i diagnozy stanu kultury w mieście, wykorzystane przy tworzeniu programu, wymagają pogłębienia.*
- *Niektóre projekty tworzące program są jedynie częściowo zgodne z koncepcją Miasta Ogrodów.*
- *Potencjał turystyczny nie jest wystarczająco wykorzystany w kształtowaniu wizerunku regionu, co wymaga dodatkowych działań w sferze promocji.*
- *Ze względu na przemysłową przeszłość regionu oraz trudną sytuację społeczno-ekonomiczną znacznej ilości mieszkańców, część programu w okresie 2011–2015 koncentruje się wokół kwestii społecznych i edukacji kosztem środków na spektakularne wydarzenia artystyczne.*

2 Czy miasto zamierza w najbliższych latach rozwijać specjalne projekty kulturalne niezależnie od losów jego kandydatury do roli Europejskiej Stolicy Kultury? Jeśli tak, to jakie?

Tak, Katowice mają świadomość, że proces transformacji nie ogranicza się jedynie do tworzenia nowej infrastruktury kulturalnej i zmian w przestrzeni miasta. Dlatego w programie przewidziano kilkadziesiąt projektów, których realizacja rozpoczyna się w 2011 roku niezależnie od losów kandydatury. Będą one koordynowane przez powołaną w tym celu 1 kwietnia br. miejską instytucję kultury Katowice 2016 Biuro ESK. Istotny jest również fakt, że koncepcja Miasta Ogrodów została wpisana w strategię rozwoju kultury w mieście w okresie 2020+, co znacznie ułatwia pozyskiwanie środków finansowych na realizację programu.

Od 2011 roku realizowane będą przede wszystkim działania wspólnotowe i edukacyjne, mające na celu aktywizację mieszkańców oraz dostarczanie kompetencji niezbędnych do funkcjonowania w nowoczesnym społeczeństwie. Towarzyszyć im będą także konsultacje społeczne, konferencje i warsztaty dla osób działających w sektorze kultury, pomagające w wypracowaniu i realizacji poszczególnych elementów programu. Równoległe rozwijane są festiwale, które mają szansę stać się rozpoznawalnymi w Europie wydarzeniami.

PROJEKTY ROZPOCZYNAJĄCE SIĘ W 2011 ROKU

Miasto ogród

- *Responsible Design / warsztaty, działania w przestrzeni*
- *Rzeźby Ogrody / działania w przestrzeni*
- *Indunature / działania w ramach kampanii Industriada*
- *Miejskie Narracje Przestrzenne / działania w przestrzeni*
- **Rozkład Jazdy Niewidomych / projekt pilotażowy**
- **Hortus Conclusus / cykl koncertów**
- **Urban gardening / warsztaty, konferencja, wystawa**
- **Superogród / projekt angażujący mieszkańców bloku superjednostka**
- **Prywatny ogród / konkurs dla właścicieli ogródków działkowych**
- **Przestrzenie kultury / działania w przestrzeni**
- **Wyjźdź na plac / działania w przestrzeni**

Wspólnota i edukacja

- *Kluby ESK / dyskusje, spotkania, koncerty*
- *Młode Grono Kultury / konkurs*
- *Studenckie Biuro Projektów / konkurs*
- *Uniwersytet Kultury Trzeciego Wieku / warsztaty, wykłady*
- *Roz-bież Katowice / gra miejska*
- *Perspektywy edukacji kulturoznawczej / warsztaty*
- **Mała Akademia Architektury / warsztaty**

- Mapa Miejsc Ciekawych / warsztaty
  - Europejski Tydzień Młodzieży / warsztaty, targi wolontariatu
  - Ślązak / działania w przestrzeni miasta, warsztaty kulinarne
  - Wolontariat / cykl działań promujących wolontariat
  - NGO / cykl działań angażujących organizacje pozarządowe
  - Szuflada, pamięć, przestrzeń / warsztaty
  - Digitalizacja dziedzictwa polsko-niemieckiego / warsztaty
  - Kawiarenka naukowa ESK / warsztaty dla dzieci
- Sport**
- *Sport a społeczna dyscyplina / konferencja otwierająca projekt*
  - Komiks sportowy / cykl
  - Turniej piłki nożnej / cykl
  - Wycieczki rowerowe, wypożyczalnia rowerów miejskich
- Teatr**
- *Re-definicja / projekt warsztatów teatralnych dla grup wykluczonych*
  - Festiwal: Katowice Dzieciom / dodatkowe działania w ramach ESK
  - Europejska mapa baśni / warsztaty dla dzieci
  - Letni Ogród Teatralny / festiwal
- Muzyka**
- Baroque Factory / warsztaty
  - Muzyczny potłacz / sieć orkiestr
  - Orkiestry młodzieżowe
  - Off Festival
  - Tauron Nowa Muzyka / festiwal
- Kino**
- Ars Independent Film Festival
- Sztuki wizualne**
- *Rezydencje Artystyczne*
  - Europejski Młodzieżowy Plener Malarski
  - SK Street Art Festival / koncerty, murale, warsztaty
- Nowa kultura pisma**
- Akcja literacka / festiwal
  - Seria komiksów / cykl
  - Poezja w przestrzeni miasta / cykl działań w przestrzeni
- Cyberogród**
- *Dostępny Śląsk / działania w przestrzeni*
  - *Video Re:view / festiwal*
  - McLuhan in Europe 2011 / konferencja inauguracyjna działań Instytutu Mediów
  - Akademia Nowych Mediów / warsztaty

3 Miejsce na ewentualne dalsze uwagi, które mogą mieć znaczenie dla rozpatrzenia.

STATUT INSTYTUCJI KULTURY KATOWICE 2016 BIURO ESK

ROZDZIAŁ I

■ Postanowienia ogólne

- § 1. Katowice 2016 Biuro ESK (nazwa skrócona Biuro ESK) działa na podstawie ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz.U. z 2001 r. Nr 13, poz. 123 z późn. zm.), ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r., Nr 142, poz 1591 z późn. zm.) oraz niniejszego statutu.
- § 2. 1. Biuro ESK jest samorządową instytucją kultury.
2. Biuro ESK posiada osobowość prawną i jest wpisane do rejestru instytucji kultury prowadzonego przez Miasto Katowice.
3. Organizatorem Biura ESK jest Miasto Katowice.
- § 3. 1. Biuro ESK prowadzi działalność na terenie Rzeczypospolitej Polskiej oraz poza jej granicami.
2. Siedzibą Biura ESK jest miasto Katowice.
3. Biuro ESK używa pieczęci z napisem: Katowice 2016 Biuro ESK z adresem siedziby.

ROZDZIAŁ II

■ Zakres działalności

- § 4. 1. Do zakresu statutowej działalności Biura ESK należy:
- prowadzenie działalności kulturalnej;
  - przedkładanie organizatorowi planu działalności;
  - realizacja programu „Miasto Ogrodów”;
  - opracowanie, koordynacja oraz wdrażanie strategii i planu starań Miasta Katowice podczas ubiegania się o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury w 2016 roku;
  - pozyskiwanie partnerów na rzecz starań Miasta Katowice podczas ubiegania się o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury w 2016 roku;
  - opracowanie aplikacji konkursowej Katowic dla uzyskania tytułu Europejskiej Stolicy Kultury 2016, zgodnie z Decyzją nr 1622/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 2006 r. ustanawiającego działanie Wspólnoty na rzecz obchodów „Europejskiej Stolicy Kultury” w latach 2007-2019, a także z raportem Komisji Selekcyjnej z etapu selekcji wstępnej konkursu o tytuł „Europejskiej Stolicy Kultury” z dnia 15 listopada 2010 r.;
  - współpraca ze środowiskami artystycznymi, naukowymi, biznesowymi, instytucjami kultury, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami oraz z samorządem Miasta Katowice;
  - współpraca z byłymi i obecnymi Europejskimi Miastami Stolicami Kultury, innymi miastami krajowymi i zagranicznymi;
  - promocja i upowszechnienie programu „Miasto Ogrodów” oraz idei Europejskiej Stolicy Kultury, a także promocja kulturalna, w tym bieżące kontakty z mediami i prowadzenie serwisu internetowego;
  - prowadzenie działalności wydawniczej, szkoleniowej i edukacyjnej;

- k) organizacja wydarzeń artystycznych, konferencji, seminariów;
- l) produkcja i opracowywanie w zakresie zadań statutowych: filmów, publikacji multimedialnych, pomocy dydaktycznych oraz materiałów reklamowych, w szczególności produkcja i koprodukcja filmów, nagrań wideo i programów telewizyjnych;
- ł) pozyskiwanie środków pieniężnych na sfinansowanie realizowanych projektów artystycznych, edukacyjnych i wspólnotowych, w tym dotacji i subwencji pochodzących z funduszy rządowych i europejskich;
- m) inicjowanie i koordynowanie badań w sferze kultury oraz monitoring stanu kultury Katowic.

2. Zadania swoje Biuro ESK realizuje samodzielnie lub we wspólnych przedsięwzięciach z innymi podmiotami, w tym spółkami prawa handlowego, fundacjami, stowarzyszeniami, instytucjami kultury, uczelniami oraz szkołami wszystkich typów.

§ 5. Biuro ESK może pozyskiwać przychody z działalności gospodarczej, służącej wspieraniu finansowemu działalności statutowej, w tym z wykorzystaniem składników majątku Biura ESK.

ROZDZIAŁ III

■ Organy zarządzające i doradcze

- § 6.
1. Biurem ESK zarządza dyrektor, który reprezentuje instytucję na zewnątrz, a także odpowiada za prawidłową realizację działalności statutowej, właściwe gospodarowanie mieniem i środkami finansowymi instytucji.
  2. Dyrektora Biura ESK powołuje i odwołuje Prezydent Miasta Katowice w oparciu o obowiązujące przepisy.
  3. Dyrektor Biura ESK po zasięgnięciu opinii Rady Programowej Biura ESK, wyznacza dyrektora artystycznego Biura ESK oraz nawiązuje z nim stosunek prawny będący podstawą wykonywanych przez niego obowiązków.
  4. Organem doradczym i opiniodawczym w sprawach związanych z opracowaniem aplikacji konkursowej Katowic dla uzyskania tytułu Europejska Stolica Kultury 2016 jest Rada Programowa powołana Zarządzeniem Prezydenta Miasta Katowice.
- § 7. Dyrektor, w imieniu pracodawcy, którym jest Biuro ESK, wykonuje w stosunku do pracowników wszystkie czynności z zakresu prawa pracy.

ROZDZIAŁ IV

■ Organizacja instytucji

- § 8. Organizację wewnętrzną Biura ESK określa regulamin organizacyjny nadany przez dyrektora, po zasięgnięciu opinii organizatora oraz opinii działających w Biurze ESK organizacji związkowych i stowarzyszeń twórców.

ROZDZIAŁ V

■ Majątek i finanse instytucji

- § 9. 1. Zasady gospodarki i kontroli finansowej Biura ESK regulują przepisy ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, ustawy o finansach publicznych, ustawy o

rachunkowości, inne powszechnie obowiązujące przepisy prawa oraz akty wewnętrzne wydane przez dyrektora.

2. Biuro ESK gospodaruje samodzielnie mieniem oraz prowadzi samodzielną gospodarkę finansową kierując się zasadami efektywności ich wykorzystania. Podstawą gospodarki finansowej Biura ESK jest plan jej działalności, zatwierdzony przez dyrektora z zachowaniem wysokości rocznej dotacji ustalonej przez organizatora.
3. Plan finansowy oraz sprawozdanie finansowe podlegają przedstawieniu organizatorowi.
4. Roczne sprawozdanie finansowe jest zatwierdzane przez Prezydenta Miasta Katowice.
5. Majątek Biura ESK jest wykorzystany dla celów statutowych.

- § 10.**
1. Biuro ESK pokrywa koszty bieżącej działalności i zobowiązania z uzyskiwanych przychodów.
  2. Przychodami są:
    - a) dotacja Miasta Katowice;
    - b) dotacje i subwencje pochodzące z funduszy rządowych i europejskich;
    - c) wpływy z prowadzonej działalności statutowej;
    - d) środki otrzymywane od osób prawnych i fizycznych w tym spadki, zapisy i darowizny;
    - e) wpływy z działalności gospodarczej służącej wspieraniu finansowemu działalności statutowej, w tym z wykorzystaniem składników majątku;
  3. Wysokość rocznej dotacji Miasta Katowice na działalność Biura ESK jest określona w uchwale budżetowej Miasta Katowice;

- § 11.** Ujemny wynik finansowy Biuro ESK pokrywa we własnym zakresie.

ROZDZIAŁ VI

■ Przepisy końcowe

- § 12.**
1. Zmian w Statucie Biura ESK dokonuje Organizator w trybie właściwym dla jego nadania.
  2. Połączenia, podziału lub likwidacji Biura ESK może dokonać organizator na warunkach i w trybie przewidzianym w obowiązujących przepisach.
  3. W sprawach nie uregulowanych niniejszym statutem zastosowanie mają odpowiednie przepisy ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej.
  4. Statut Biura ESK wchodzi w życie z dniem nadania.

OPRACOWANIE WNIOSKU

Redaktor odpowiedzialny | Karol Piekarski

Współpraca redakcyjna | Hanna Kostrzewska | Elżbieta Owczarek

Współpraca | Stowarzyszenie Współpracy Regionalnej: Tadeusz Durczok, Ilona Jerzok | Joanna Pietrzyba-Waszczak

Adiustacja i korekta | Elżbieta Kulińska | Grażyna Wilk

Opracowanie graficzne | skład i łamanie | infografika |

Zofia Oslisło | Marcin Kasperek

Zdjęcia | Halina Porada

KATOWICE 2016 BIURO ESK

Dyrektor artystyczny instytucji kultury Katowice 2016 Biuro ESK |

Marek Zieliński

Dyrektor instytucji kultury Katowice 2016 Biuro ESK | Piotr Zaczkowski

Zespół programowy | Hanna Kostrzewska | Elżbieta Owczarek |

Karol Piekarski | Magdalena Urbanowicz

Szef zespołu promocji | Mirosław Rusecki

Szef zespołu produkcji | Aleksandra Matuszczyk

Współpraca międzynarodowa | María Ángeles Díaz Vieco |

Marta Piastowska | Gwendolene Sharp

Zespół | Julia Bocianowska | Marcin Dzedzej | Tomasz Dubiel | Michał Ficek |

Martyna Fołta | Anastazja Hadyna | Radosław Janik | Marcin Kasperek |

Barbara Kaźmierczak | Michał Kubieniec | Tobiasz Melanowski |

Paweł Mikołajczyk | Anna Ochlińska | Hanna Opalska | Jan Oslisło |

Zofia Oslisło | Katarzyna Pawlik | Magdalena Piechaczek | Arkadiusz Piłarek |

Przemysław Sołtysik | Magdalena Stelmach | Adrianna Szojda |

Magdalena Urbanowicz | Anna Wittek | Damian Włosek | Marcin Wróbel |

Monika Zielińska

Logo Katowice ESK 2016 | Wojciech Janicki

Wizualizacja projektu Katowice ESK 2016 | Sokka – Katarzyna Sokołowska

Druk i oprawa

Drukarnia Archidiecezjalna | ul. Wita Stwosza 11

| 40-042 Katowice

Papier

Arctic Papier, MUNKEN LYNX ROUGH 120 g/m²

posiadający certyfikaty

FSC – The mark of responsible forestry

PEFC – Promoting sustainable forest management

W publikacji wykorzystano krój pisma

Ronnia autorstwa Type Together